

új kéve

AZ ÉSZAKI MAGYAR PROTESTÁNS GYÜLEKEZETEK LAPJA

Koncsag Lovasudvar a Zengő alatt (Fotó: Szilágyi Enikő)

Így lovukon, szinte helyükre kövülve időznek,
Két szíjas székel, bajviselt, bús, konokarcú –
Fölöttük madár húz, árnyvető fellegek úsznak –
A dél meg izzóbb –, ők állnak rezzenetlen
Szoborként. Egykor így álltak (ők vagy apáik)
A Prutnál is – így a gránátszaggatta Doberdó
Szikláin – akár Pennsylvania gyilkos levegőjű
Bányáiban, s álltak, ahol csak állniok kellett,
Keserű daccal, a sorsnak szembeszegülve.

S én nem tudom a sorsot, mit tartogat még ezutánra,
E végzetes ég alatt lesz-e még öröm?
De tudok annyit, hogy ha öröm helyett
Tüzes mennykövek szakadnak is itt le,
– Míg gyászosan évek százai húznak el –
Ők örömtelenül is, ha kínba tébolyodottan:
Itt fognak állni örökké – hogy Imre szorítja,
Áron pedig... Áron nem hagyja magát!

Tompa László: Lófürösztés (Részlet)

Dr. PÖCZE ISTVÁN evangélikus lelkész
az Egyháztanács lelkészi elnöke
523 98 HÖKERUM Tångagärde 136
Mobil: +46-76-627 80 84
E-mail: smaepk.parokia@gmail.com

EGYHÁZI TISZTSÉGVEISELŐK

HERCZEGHNÉ Dr. JUHÁSZ EDIT
az Uppsalai Gyülekezet megbízott felügyelője
az Egyháztanács világi elnöke
országos főfelügyelő
740 22 BÄLINGE Åkerby 219
Mobil: +46-73-772 68 25
E-mail: hunszkita@gmail.com

Dr. SEBESTYÉN GÁBOR
a Stockholmi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács Elnökségének tagja
a főfelügyelő helyettese, országos főgondnok
126 47 HÄGERSTEN Fastlagsvägen 42/1
Tel: +46-8-184 172 Mobil: +46-73-966 04 75
E-mail: gabor.sebestyen@yahoo.com

TÓTH ILDIKÓ
a Sölvesborgi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
tiszteltbéli országos főjegyző
294 34 SÖLVESBORG Rektor Dahlsgr 4 H
Tel: +46-456-140 37 Mob: +46-73-025 40 14
E-mail: tothildiko41@gmail.com

KEDVEK VERONIKA
stockholmi presbíter, országos jegyző,
hivatalból részt vesz az Egyháztanács ülésein
151 33 SÖDERTÄLJE Doktor Martingatan 6 B
Mob: +46-73-555 41 36
E-mail: verakedvek@gmail.com

LINDBERG BRUSTKERN KATALIN
a Västerås-i Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
724 70 VÄSTERÅS Lövhagsgatan 7
Mobil: +46-73-673 59 58
E-mail: csisszancs@freemail.hu

Ifj. VASZI ÁRPÁD
a Helsingborgi Gyülekezet felügyelője
az Egyháztanács elnökségének tagja
254 49 HELSINGBORG Jaktfalsgatan 62
Mobil: +46-76-008 08 76
E-mail: avaszi@yahoo.se

KOVÁCS ANDREA
központi pénztáros
260 50 BILLESOLM Ivarsgatan 6
Tel: +46-42-284 584 Mobil: +46-70-644 02 49
E-mail: ak@andreakredovising.se

DEÁK GYÖRGY
a Borås-i Gyülekezet felügyelője
507 54 BRÄMHULT Jutegatan 11
Tel: +46-33-230 307
E-mail: deak.gyuri@hotmail.com

FEKETE JENŐ
az Eskilstunai Gyülekezet felügyelője
633 53 ESKILSTUNA Klarbärsvägen 23
Tel: +46-16-120 039 Mobil: +46-70-920 33 72
E-mail: jeno.fekete43@gmail.com

JORDÁKY BÉLA
a Göteborgi Gyülekezet felügyelője
428 35 KÄLLERED Gamlehagsvägen 19
Tel: +46-31-795 25 02 Mob: +46-70-562 31 08
E-mail: bela.jordaky@telia.com

SÁRKÁNY SÁNDOR
a Halmstad-i Gyülekezet felügyelője
312 40 GENÉVAD Lillgatan 2
Mobil: +46-70-972 46 78
E-mail: sandorsarkany@yahoo.com

GAAL ANDRÁS
a Jönköpingsi Gyülekezet felügyelője
tiszteltbéli országos főgondnok
567 31 VÄGGERYD Smedbygatan 21
Tel: +46-393-161 69
E-mail: gaal.andras@telia.com

KOVÁCS KATALIN
a Ljungby-i Gyülekezet felügyelője
341 43 LJUNGBY Olofsgatan 5
E-mail: katicabogar73@gmail.com

Dr. BÉKÁSSY N. ALBERT
a Malmö-i Gyülekezet felügyelője
226 57 LUND Skrivarevägen 13
Tel: +46-46-13 83 04 Mobil: +46-70-213 83 04
E-mail: albert.bekassy@comhem.se

PÉTER CSABA
a Växjö-i Gyülekezet felügyelője
a Szeretetszolgálat országos megbízottja
355 73 VÄXJÖ /GEMLA Stationsvägen 7
Mobil: +46-70-454 51 21
E-mail: csaba.peter@hotmail.com

Koch Áron, Sebestyén Márton, Török Máttyás

GAUDEAMUS IGITUR

Rajta ifjak útra fel! Innen el kell válnunk.

Rajta ifjak útra fel! Innen el kell válnunk.

Menni hív a búcsúének,

messze tűnnek elmúlt évek,

véget ér sok álmunk, véget ér sok álmunk.

Élj mi kedves iskolánk, nőljön egyre fényed.

Élj mi kedves iskolánk, nőljön egyre fényed.

Becsben áll majd köztünk végig,

mind ki hittel munkál, épít,

mind, ki jól küzd érted, mind, ki jól küzd érted.

Szép hazánk most bízva kér, száll feléd az ének,

Szép hazánk most bízva kér, száll feléd az ének,

Add, hogy éljünk mindig békén,

s jusson áldott új nap fényén

boldog út e népnek, boldog út e népnek!

Régi, kedves iskolánk, tőled is most válunk.

Holnap útján emberül tiszta szívvel járunk.

Add kezed hát búcsúzóra,

válni kell, hát itt az óra,

S boldog élet vár reánk, boldog élet vár reánk.

*A latin diákének dallamához megfelelően illeszkedő,
nem szöveghű magyar fordításban komponált,
magyarul jól énekelhető változat. (fordítója ismeretlen)*

ELŐTTÜK AZ ÉLET

„Június volt, s ujjongtunk, nincs tovább,
Most gyertek szabad mellű örömök,
S pusztulatok bilincses iskolák.”

Június van, s ilyenkor, kicsit könnyes szemmel, meghatottan, Ady Endre soraival üzenünk mi is egykori iskolánknak, mely nemcsak időben, de földrajzilag is oly távol esik tőlünk. Az itthon az Otthontól, az egykori a mától.

És ezek a verssorok bukkannak elő emlékezetemből, valahányszor városunk utcáin hangoskodó végzős gimnazistákat látok, hallok. De ez ma már mosolyt csal az arcomra. Hát igen, ennek az itteni látványos „kivonulásnak” vagy „kirohánásnak” igazából az örök lázadó Ady örvendene legjobban!

A gimnázium utolsó éve – bár befejezésének nincs olyan jellegű, emelkedett hangulatú ünnepélyessége, amilyen a mi emlékeinkben él – szép emlékként, örök emlékként marad meg minden svédországi diák szívében.

Az évszázadok során sokminden változik az oktatás rendszerében: az intézményes képzés, annak fokozatai, egy-egy szakasz elvégzése, a tanulmányok befejezése, az ezekhez kötődő szokások, s mindezek országok, társadalmi berendezkedések és ideológiák meghatározottságában szinte állandó mozgásban vannak.

Svédországban 1964-ben határozott a kormány az iskolarendszer modernizálásáról, nevezetesen arról, hogy eltörlik az addigi, a megszokott, a gimnáziumi tanulmányokat befejező úgynevezett érettségi vizsgát. Valójában a vizsga továbbra is létezik, de nem egyszerre minden kijelölt tárgy-

ból, hanem szakaszolt formában, hol ebből, hol abból, „vizsgadrukk” nélkül, a diák számára kevésbé megterhelően. Az 1968-tól érvénybe lépett vizsgatörvénnyel viszont átalakultak az évvárókhöz fűződő iskolai ünnepségek is.

Korábban a kötelező iskolai egyenruhának természetes tartozéka volt a diáksapka, de az iskolareform eltörölte az egyenruhát, s így maradt a sapka, jelképként, sőt, csak a végzős gimnazisták privilégiumaként. Névre szóló: felirata a diák nevét, iskoláját, szakosztályának megnevezését tartalmazza. Egyedi darab, ezért méregdrága is, és valójában csak egyetlen alkalomra szól.

Minden végzős osztály megrendezi a maga diákbálját, melynek időpontja lehet akár az iskolavégzésnél jóval hamarabb is. A legtöbb diák erre az alkalomra ölti magára élete első szmokingját vagy frakkját, esetleg sima öltönyét, a lányok leginkább nagyesztélyiben pompáznak. A bál ünnepélyes felvonulással kezdődik, a lelkesen tapsoló szülők, rokonok, barátok sorfala között.

Az utolsó iskolai nap programja Svédország-szerte nagyjából hasonlóan alakul. Egy-egy osztály tanulói korán reggel közös reggelire gyűlnek egybe, az iskolán kívül. Lehet ez egy magánház, bérelt helyiség, akár egy parkban létesített kinti terasz, de felszolgáló személyzet nélkül. A reggelihez valót ugyanis a diákok együtt készítik, tálalják fel és fogyasztják el. A korareggeli étkezést hagyományyszerűen pezsgőzéssel zárják, s ezzel máris megkezdődött az Ady Endrének által felemlegetett „szabad mellű örömök” sora, melynek repertoárja a nap folyamán szinte határok nélkül bővül.

A pezsgős reggeli után, 8 órakor az iskolában gyülekeznek, mindenki a saját osztályában, és kezdetét veszi az utolsó osztályfőnöki óra. Ebbe belefér a különféle díjak kiosztása, egymás megajándékozása (tanárok a diákokat, diákok a tanárokat), vicces, verses jellemzések felolvasása, jókedvű adomázás stb. Az osztályfőnöki órát a legtöbb iskolában műsorral egybekötött háromfogásos ebéd zárja.

Amíg a végzős diákok együttes programja és közös étkezése még tart, az iskolaudvaron kezdenek gyülekezni a diákok hozzátartozói, szülők, testvérek, rokonok és jóbarátok. Viszonylag könnyen egymásra találhatnak, mert minden végzős csecsemőkorú és ifjúkorú arcképét egy-egy magas rúdra szerelt táblán magasra tartják.

Aztán eljön a várva-várt pillanat: kinyílik az iskola ajtaja, a végzős diákok előtt jelképesen megnyílik a nagybetűs ÉLET kapuja, és bekövetkezik a nap fénypontja: osztályonként és csoportonként szó szerint kirohannak a szabadba az immár minden megkötöttségtől szabad fiatalok. Mintha menekülnének az addigi bezártságból és homályból a szabadba, a fénybe, s mintha az iskola is jelképesen kítaszítaná, kirúgná, kidobná magából őket. Valóban találó és sokmindent mondó mindkét kifejezés: az *utspringa* jelentése kifutni, kirohanni, míg az *utsparka* annyit jelent, mint kítaszítani, kidobni, kirúgni valamit vagy valakit. A szokás is és a kifejezések is a már említett 1964-es, 1968-as új iskolareform bevezetése után honosodtak meg. Kivitelezésük, mikéntjük pontosítva nincs, ezért a diákok, a tanárok, a várakozó közönség, és természetesen sokszor az időjárás határozza meg az esemény hangulatát és intenzitását. Futás, rohanás, közben ugrándozás, hurrát ordibálás, éneklés, dobolás, és mindenképp nagy zaj közepette emelkedik minden lélek a magasba.

A közönség virágcsokrokkal várja a frissen végzetteket. S hogy azok ne hagyjanak foltot az öltönyön vagy ruhán, az ünnepelt elé műanyagkötényt kerítenek, s a virágcsokrot az azt átkötő szalagjuktól fogva az ünnepelt nyakába akasztják. Minél nagyobb a rokonság vagy baráti kör, annál terebélyesebb az illatos virágteher.

S hogy a városi lakosok vagy éppen véletlenszerűen a városban tartózkodó turisták se maradjanak ki egészen a mozgalmas sokadalomból, az ünnepelték legtöbbször zöldágakkal, nemzeti színű szalagokkal, léggömbökkel feldíszített teherautókra szállnak, és folyamatos dumaszóval, hurrázással, üdvözléssel, énekléssel, vagy csak egyszerűen hangos szóval és zajongással vonulnak át a helység főbb terein és utcáin, parkok mentén, községi épületek előtt, vissza-visszatérve ugyanarra az útvonalra..

A szülők, rokonok közben lassan hazafelé vagy a vendéglátásra bérelt helyiségbe veszik az irányt, hogy kellőképpen felkészülhessenek csemetéjük fogadására és ünnepelésére, aki szokás szerint magával viszi néhány osztálytársát, közelebbi barátait és barátnőit. A hosszú, mozgalmas nap után, ki-ki vérmérséklete, erőnléte szerint folytatja az ünnepelést, családi körben, vagy baráti társaságban.

A svéd királyi ház archívumában őrzik annak a diákdalnak a kéziratát, amelyet Oscar király és Josefina királyné fia, Gustav az „énekes herceg” komponált, s melynek szövegét a herceg baráti körének ismert orvosa és költője, Herman Säterberg írta. A kézirat az 1851. október 31-i dátum szerepel. A diákdalt több mint 150 éven át Svédország-szerte minden érettségiző diák tudta és énekelte.

Studentsången

Sjungom studentens lyckliga dag,
låt oss fröjdas i ungdomens vår!
Än klappar hjärtat med friska slag,
och den ljusnande framtid är vår.
Inga stormar än
i våra sinnen bo,
hoppet är vår vän,
och vi dess löften tro,
när vi knyta förbund i den lund,
där de härliga lagarna gro,
där de härliga lagarna gro!
Hurra!

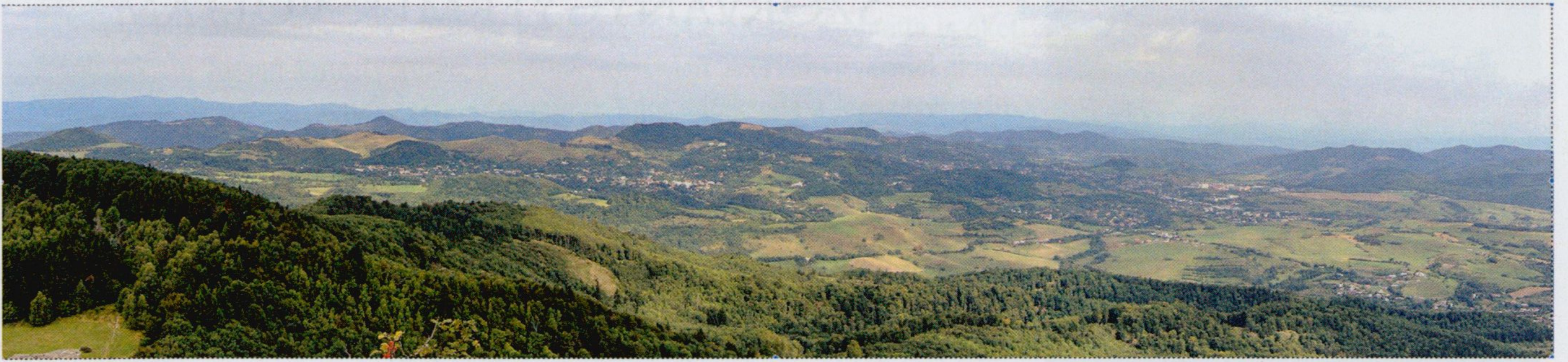
Svea vår moder hugstor och skön,
manar till bragd som i fornstora da'r,
vinkar med segerns och ärans lön,
med den skörd utan strid man ej tar.
Aldrig slockne då
känslans rena brand,
aldrig brista må
vår trohets helga band,
så i gyllene frid som i strid.
Liv och blod för vårt fädernesland!
Liv och blod för vårt fädernesland!
Hurra!

Június van, és szerte Svédországban magyar anyanyelvű diákok százai, gyermekeink, unokáink nemzedékei élhették át az érettségi, a ballagás megismételhetetlen élményét. Előttük tán felelevenítettük a harminc, negyven, ötven évvel ezelőtti, a mi ballagásunkhoz fűződő emlékeinket, s jól-rosszul, de szívvel és lélekkel énekeltek – ahol és ahogyan lehetett – velük együtt a mi ballagó énekeinket. Magam pedig útravalóul ugyanazt adnám nekik, amivel annakidején minket engedtek útra, Ady versének zárósoraival:

„Bár zord a harc, megéri a világ,
ha az ember az marad, ami volt:
nemes, küzdő, szabadlelkű diák.”

Tóth Ildikó
egykori kolozsvári diák

BALLAG MÁR A VÉN DIÁK

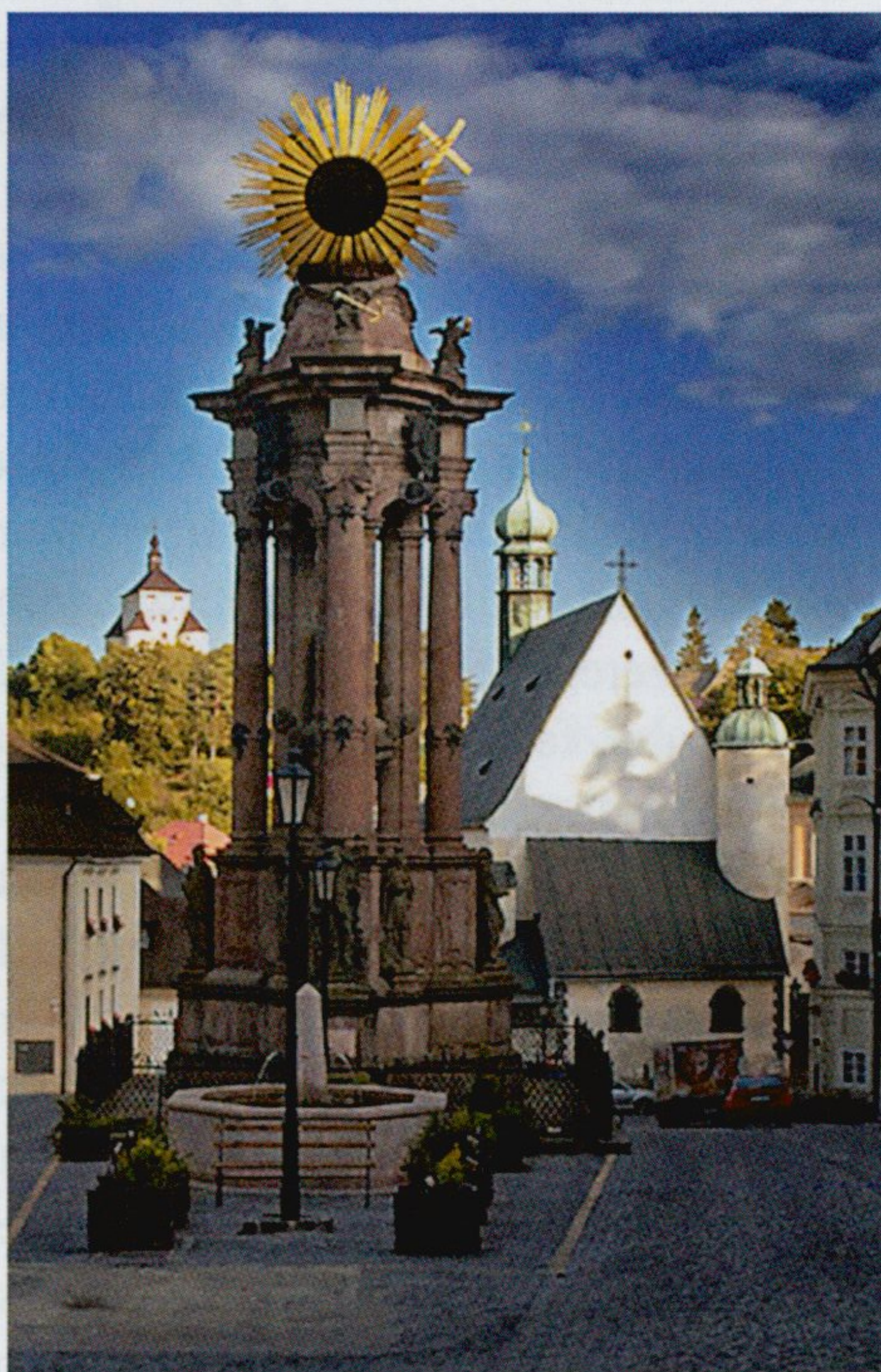
Selmecbánya (szlovákul Banská Štiavnica, németül Schemnitz) az egykori Magyar Királyság egyik legjelentősebb bányavárosa volt. Gazdag bányái már I. ISTVÁN király alatt virágozni kezdtek. Lakosait és bányáit a tatárok kegyetlenül feldúlták. IV. Béla 1238-ban szabad királyi városi rangra emelte, s bajor és szász bányászokat telepített be. A középkorban évszázadokon át Magyarország legfontosabb ezüst- és aranybányái voltak itt, ahol a bányászat a Waldbürgereknek nevezett polgárság kezében volt (e jogokat a kincstár csak később szerezte meg). Virágkorát a 15. századtól a 18. századig élte. Mária Terézia idején itt jött létre 1770-re a világ első bányászati akadémiaja, melynek elődje az 1735-ben alapított Felsőfokú Bányatisztképző Intézet volt. 1782-ben Magyarország harmadik legnagyobb városának számított Pozsony és Debrecen után (elővárosaival együtt 40 000 lakossal). A bányászati tevékenység a 19. század második felétől lehangyatlott, a lakosság száma is csökkent; bányavárosból iskolavárossá vált, de a 20. század során ezt a szerepét is jórészt elvesztette. Trianon nyomán az oktatási intézményt 1919-ben átköltöztették Sopronba. Az erdőmérnöki kar Sopronban maradt, de a kohó- és bányamérnöki karokat 1949-ben továbbköltöztették Miskolcra. Selmecbányán keletkezett a híres bányászhimnusz, amely az egykori Magyarországon mindenütt elterjedt a magyar bányászok között. 1873-ban Garamberzence és Selmecbánya között épült meg Magyarország két első gőzüzemű, keskenynyomtávú vasútvonalának egyike.

A 19. század elejéről ismert *Ballag már a vén diák* kezdetű német ballagási éneket Csengey Gusztáv fordította magyarra. A magyarországi iskolákba valószínűleg Selmecbányáról terjedt el a ballagás és az érettségi tabló szokásával együtt, s vált a 20. század első éveiben a ballagások elmaradhatatlan dalává. Énekelt szövegének megszokott sorrendiségében ellentmondásokba ütközünk, ezért itt egy szerintünk „rendbetett” kronológiai sorrendet igyekeztünk követni: Az élet hív, a munka vár, búcsúzni kell most cimborák; ez út hazámból elvezet, pajtások nyújtsatok kezet; az eltávozás dolgában még mindig a jó remény az, amely hajt szüntelen. Sőt, az otthon maradóknak is fogadjuk, hogy ha Selmec hív, mi ott leszünk! A véndiákban megfogán a felismerés: Hazánkba út már nem vezet, szegény hazánk már elveszett, de rájön valamire: mégiscsak van hazámba visszaút, de ennek feltétele, hogy elfogadom: „filiszter leszek magam is”. Talán mégiscsak azt jelenti, hogy vállalni az értelmetlennek tűnő filiszteri sorsot, mely nem egy dicső feladat, csupán egy reményiksándori „ahogy lehet”. S ebben a kontextusban a vén diák sorsa már nem egy kényszerűség, hanem egy felismert vállalnivaló feladat.

Ballag már a vén diák, tovább, tovább,
Búcsúzni kell most cimborák, tovább, tovább,
Az élet hív, a munka vár,
Itt az óra meg ne állj,
Tovább, tovább, tovább,
Fel búcsúcsókra cimborák!

Ballag már a vén diák tovább, tovább,
Isten veletek, cimborák, tovább, tovább,
ez út hazámból elvezet,
pajtások, nyújtsatok kezet,
tovább, tovább, tovább,
fel, búcsúcsókra, cimborák!

Csendes már a tanterem, tovább, tovább,
Jó remény hajt szüntelen, tovább, tovább,
A boldog édes ifjúság
Emléke mindig visszajár,
Tovább, tovább, tovább,
Fel búcsúcsókra cimborák!

De mielőtt még elmegyünk – tovább,
Egy szent fogadalmat még teszünk – tovább,
Ha Selmec hív, mi ott leszünk,
Selmecért vesszen életünk.
Tovább, tovább, tovább!
Viszontlátásra cimborák.

Ballag már a vén diák – tovább.
Keresve szebb és jobb hazát – tovább.
Hazánkba út már nem vezet,
Szegény hazánk rég elveszett;
Tovább, tovább, tovább!
Hazátlan lett a vén diák.

Ballag már a vén diák, tovább, tovább,
Isten veletek cimborák, tovább, tovább,
Ez út hazámba visszavisz,
Filiszter leszek magam is,
Tovább, tovább, tovább,
Fel búcsúcsókra cimborák!

Kackó - Református templom

Berde Mária

SZÓRVÁNYGYERMEK VOLTAM

Édesapám bázeli tanuló idejében az 1880-as évek idején - Indiába készült hittérítőnek. Ugyanakkor indították meg idehaza a Szász püspök-testvérek a szórványmentő mozgalmat, Károly a Szerémségben, Domokos Erdélyben akarta az elnémult harangokat és elnémult lelkeket megszólaltatni. Amikor apám visszatért a peregrinációból, Domokos püspök felszólította, hogy India helyett vállalja el az első erdélyi szórványközpontnak - körlelkésszéggnek - a Szolnokdoboka megyei Kackónak és vidékének gondozását.

A kérdésben anyám mondta ki a döntő szót. Ha ő nem ragaszkodik Erdélyhez, akkor mi, testvérek a messzi Keleten születünk, és idegenként nevelődünk volna fel. Anyám részéről ez a választás meghatározó áldozat volt. Vértel és ünnepektől városi leányként nőtt fel, változatos társadalmi életet élt, nem mindennapi tehetséggel szerepelt a működő színpadokon. Mindenki bámulta, hogy amint mondták, „számúzi magát a legsötétebb Szolnokdobokába”.

Kackón valóban földes parókia várta, a templom rozzant, az orgona használhatatlan, a padok roskadoztak. A nép maga szétszóródott, sőt elidegenedett. Mind ezért első kárpótlásul a Szamosmente bűbajos természeti szépsége kínálkozott. Az udvarházakban jólelkű, segíteni kész úrinép, a kunyhókban igazi pásztorra szomjazó, áhító nyáj várta szüleimet. Nem is csak „eu-s ungurral” (én magyar vagyok) jelentkező egyszerű emberek, de maga a született románság is örömmel fogadta és lassan egészen szívébe zárta őket.

Tizenkét község kallódó reformátusait kellett itt megtartani, megerősíteni, sőt visszanyerni egyházának. Édesapám elfoglaltsága rendkívüli volt. Linda és Lilla nevű piros lovackáink állandóan szekereztek vele a körzetben. Szürke porköpenyét, óriás esernyőjét ezüstre mosta a sok viszontagság. Csak minden negyedik vasárnapon ért rá, hogy Kackón, a központban is tartson istentiszteletet. Kora reggeltől kezdve érkeztek ilyenkor a közelebbi szórványok hívei, sokszor ázva-fázva. Ezeket vétek lett volna a jéghideg templomban látni el lelki táplálékkal. Anyám - ahogyan jó szívvel viselte a gyakori egyedüllétet - örömmel egyezett bele, hogy konyhánkban melegítsék reggelijüket, ebédjüket. Az igehirdetésre ebédlőnket rendeztette át.

A kackói templom egyébként megérdemelte a karbatételt. Újfalvy Sándornak, a jeles emlékiró szerzőnek, a híres vadásznak és a Wesselényiek lelki barátjának ősei építették. Az elkallódott tehetségű Újfalvy Krisztinát is itt keresztelték meg. Apám legelőször is kályhát szerzett a templomba; aztán egy karácsonyi ünnepre orgonát. Mint anyám tréfásan mondta, egyszerre két orgona is érkezett, egyik a szentegyházba, másik a bölcso-be. Amália testvérem felett szólalt meg először az új hangszeren, hogy „Szívünk vígsággal ma bétölt”. Az én keresztelőmre viszont az új padok festődtek égszínkékre, mégpedig édesapám keze és ecsetje által. Ha valaki mindezt előjelekre magyarázná, az tudja meg, hogy minden fordítva következett be. Néném lett az ecsetnek, és én a szavak muzsikájának szerelmese.

Világrajöttem falusi romantikájához tartozik, hogy pár nappal születésem előtt (farsangban érkeztem) bivalyos-leányunk férjhez ment. Anyámnak most már a fejést is meg kellett tanulnia finom kézimunkához szokott kezével. Születésem órájáig ő fejte naponta a Flórika bivalat. Később sokszor fejemre idézte, hogy megcsudálta a csúf fekete állatot, és azért lettem testvéreim között a legsötétebb hajú.

Ekkor már hárman voltunk apróságok, és különösen fontos szerepet vittünk a lélekmentésben. A babonára hajlamos nép erősen ragaszkodott az újszülötteknek azonnali megkereszteléséhez. Úgy tartották, hogy a pogány kisedet lelkét a

AZ ÉN APÁM

– Erdélynek –

Az én apám tudott jól franciául
S Bázelen németeknek prédikált.
De mikor elment Szolnokdobokába,
Román szótárt vett és grammatikát.

Öt éve nem volt ott a nyájban pásztor,
És sok magyar feledte már szavát –
Kallódó lelkükért apám a kátét
Románra fordította át.

Zsidók is éltek ott, Buzgók s szegények.
S az én apám zsidóul is tudott.
S jöttek hozzája nagyszakállú vénnek:
Hallgatni az ótestamentumot.

Mint gyermekek ülték körül apámat,
Bár harmincéves hogyha volt csupán,
És olvasott és magyarázott nekik
A Szentírásból az apám.

A földesúrnak volt egy kis leánya
S apámhoz így szólott a földesúr:
„Hittanból is készítsd vizsgára őt,
Nem hagyhatom, hogy elmenjen hazul.

Sátán egy óvatlan pillanatban kicseréli. Egy-két napos korukban már elhozták őket nagymessziről is, akármilyen időjárás mellett is, a sakramentum felvételére. Mivel pedig apám néha napestig távol maradt a közelben, anyámnak ilyenkor el kellett vállalnia az anyátlanul érkező kisdédnek gondozását. Ha tehette, szoptatta is őket. Így váltunk mi lassan tejtestvéreivé a velünk egyivású szórványgyermeknek. Gondolom, nem sokan vannak, akik édesanyjuk tejét adták oda a legszegényebb, legelhagyottabb gyermekekért.

A szolnokdobokai nép jóindulatú, hálás természetű. Szüleim lépten-nyomon tapasztalták az egyszerű, sokáig elhanyagolt lelkű hívek ragaszkodó szeretetét. Igaz, hogy az ő jóságuk nem csupán a fajtabeliek számára mérődött ki. Az a tény, hogy ünnepnapokon valláskülönbség nélkül ösztötták ki a cselédnépnek, a szegényeknek az úrvacsorai maradékot, jelképes cselekedet számába ment.

Sok szép és hasznos tettüket foglalta ez istenes egységbe. Úgy vagyok az apám által rántestált apró történetekkel, mint a nyári kert szépségben, kedvességben vetélkedő virágaival. Nem tudnám kiválasztani, melyik is a legigazabb ebben a kálvinista Fioretti-ben. Apám egyszer a falu egyetlen vízimalmát mentette meg bámulatos vakmerőséggel és ügyességgel az elsodródástól. Máskor székely leleménnyel a zsidó lakodalmazók kigyulladt kéményét oltotta kis. Katolikus családok máig emlegetik önzetlen lelki támogatását, melyet tőle nyertek, ha nem is mint paptól, de mint embertől. Szilaj, istentagadó, templomkerülő reformátusokból áldozatkész egyházi patrónusokat hódított a maga sajátosan szelíd, de törhetetlen mivoltával. Anyám még a román intelligenciát is meg tudta nyerni, hogy részt vegyenek az egyház javára rendezett ünnepségeken.

Ízelítőben az első konfirmáció történetét jegyzem le, igazi missziós anekdotát! Az oktatásra járó nebulók, leányzók egyike-másika nemigen értette magyarul a kátét. Édesapám pedig, a háromszéki Szépmező szülötte, csak akkor fogott neki a román tanuláshoz. Tolmácsra volt szükség. A nem éppen könnyű szerepre egy földbélő vállalkozott, vérbeli vidéki dzsentrí-típus, dínomdánomozó vígcimboras fajta. Anyám maga is sok hálával volt irányában, egyszer mégis megpirongatta:

– Kedves jó uram, ha már ilyen kitartóan segít nekünk a misszionálásban, mondja meg igaz lelkére, miért nem jár el soha istentiszteletre? A népet nem elég oktatni, annak jó példával kell előtte járni! Soha, még ünnepnapokon sem láttam a templomban!

– Ennek igen egyszerű oka van – hangzott a kópé-mosollyal visszaadott válasz. Én római katolikus vagyok. A dászkelkedést (tanítóskodást) csak a pap és a nép iránti szeretetből csinálom...

Édesapám nem csak hittel, nem csak a szószékből, hanem sok gyakorlati érzéssel, tanáccsal és segítséggel vitte a szórványok anyagi ügyeit is. Különös gondja volt rá, hogy az ifjúságot a református házasságra szoktassa. Így érte el, hogy amikor Kackóra érkezett, 30 híve volt, amikor mindössze hét év múlva eltávozott, 80. Csak egyetlen módszert nem ismert és nem is alkalmazott soha: *lélekmentő* volt, *lélekhalász* soha. Áldott lépteinek nyomában helyreállt templomok, iskolák, zengő orgonák, harangok, lelkek támadtak.

... Amikor – jó negyven év múlva – édesanyámat elvittem Kackóra, mint kedves zarándokútra, már felnőtt unokáját is hozhatta. A templom padjain még ott halványlott a régi égikétség, kisöcsém pedig felment a karzatra, hogy eljuttassa a „Tebenned bízunk”-at, azon az orgonán, mely édesanyjának születését üdvözlölte valamikor.

Anyám küzdött könnyeivel és mentegetőzött:

– Soha sehol a világon nem voltam olyan boldog, mint itten, a szórvány-misszióban – motyogta szegényke.

Felpillantott, és akkor láthatta, hogy még az ezeridegeneknek is megértő könny csillogott szemükben.

(Megjelent a Református Naptárban, 1946-ban)

ÚJAN EMELKEDÉK E' SZENTEGHÁZ A RÉGI-
NEK ROMJAIN MEZŐ-KÖVESDI IDŐSB ÚJ-
FALVY SÁMUEL KEGYES HAGYOMÁNYÁBÓL

Hogy nem híved? Add rája paroládat,
Hogy azt tanítod, amit megkíván
Kátéja.” – És zárdában jelesre
Vizsgázott le a kis leány.

Az én apám úrvacsorát ha osztott,
S hazakerült a rész, mely a papé,
Újból terített a szent maradéknak:
„Nem a miénk – így szólt – az agapé,

Hanem azé, ki valamennyiünkért
Egyforma kinnal szűrt és aratott.”
S mindnek, ki aznap a küszöbre lépett,
Italt kínált és falatot.

Az én apám, mielőtt sírba szállott,
Egy sor ártatlan hajnalkát vetett.
Az örök hajnalt hozták a virágok
És elvitték a földi életet.

S halottnézőbe a ravatalához
Eljött egy sosem látott idegen,
Megállt a lábánál s azt mondta nekünk:
„Krisztus járt benne ideleenn.”

És bár az én apámat sírba tettük,
Azért ő meg nem halt, én jól tudom.
Csak az üvegcsé tört el, ám az illat,
A lélek jár kötetlen-szabadon.

Isten kiskertjét őrzi s az virágzik
Abban, ki gyűlölettelen szeret –
És száll apám közöttünk, mint a jó szél
A jó vetés felett.

A Gaudeamus igitur (Legyünk vidámak) eredeti címén De brevitae vitae (Az élet rövidségéről) egy közismert latin nyelvű diákdal, melynek eredete a kora középkorra nyúlik vissza. Első írásos változata 1781-ben jelent meg Christian Wilhelm Kindleben (1748–1785) a német teológus és író Daloskönyvében (Liederbuch). Igazán ismerté Philipp Friederich Silcher és Friedrich Erk német zeneszerzők által írt és 1858-ban publikált Allgemeines Deutsches Kommersbuch (Általános Német Diákkönyv) című diákinduló gyűjtemény tette. Többször megzenésítették, ezek közül a legismertebb változat Johannes Brahms nevéhez fűződik.

Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus,
gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus,
post iucundam iuventutem,
post molestam senectutem,
nos habebit humus, nos habebit humus!

Ubi sunt, qui ante nos in mundo fuere?
Ubi sunt, qui ante nos in mundo fuere?
Vadite ad superos,
transite ad inferos,
ubi iam fuere, ubi iam fuere?

Vita nostra brevis est, brevi finietur,
vita nostra brevis est, brevi finietur,
venit mors velociter,
rapit nos atrociter,
nemini parcetur, nemini parcetur.

Vivat academia, vivant professores,
vivat academia, vivant professores,
vivat membrum quodlibet,
vivant membra quaelibet,
semper sint in flore, semper sint in flore!

Vivant omnes virgines faciles, formosae,
vivat omnes virgines faciles, formosae,
vivat et mulieres
tenerae, amabiles,
bonae, laboriosae, bonae, laboriosae!

Vivat et respublica et qui illam regit,
vivat et respublica et qui illam regit,
vivat nostra civitas,
maecenatum caritas,
quae nos hic protegit, quae nos hic protegit!

Pereat tristitia, pereant osiores,
pereat tristitia, pereant osiores,
pereat diabolus,
quavis antiburschius,
atque irrisores, atque irrisores!

Míg fiatal vagy légy vidám,
míg fiatal vagy légy vidám,
mert múlt a boldog ifjúság,
és múlt a borús öregkor,
a Föld befogad, a Föld befogad!

Hol vannak kik éltek egykor,
hol vannak kik éltek egykor,
fenn a mennyekben,
vagy pokolban alant,
hol vannak hát, hol vannak hát?

Az élet oly rövid, közel már a vége,
Az élet oly rövid, közel már a vége,
A halál jó sebesen
és minket elragad,
senkit sem kímél, senkit sem kímél!

Éljen az egyetem, éljenek tanáraink,
éljen az egyetem, éljenek tanáraink,
éljen minden hallgató,
éljen itt mindenki,
örök boldogságban, örök boldogságban!

Éljenek mind a lányok, bájosak és szépek,
éljenek mind a lányok, bájosak és szépek,
éljenek az anyák,
gyengédek és szeretők,
őszinték és dolgozók, őszinték és dolgozók!

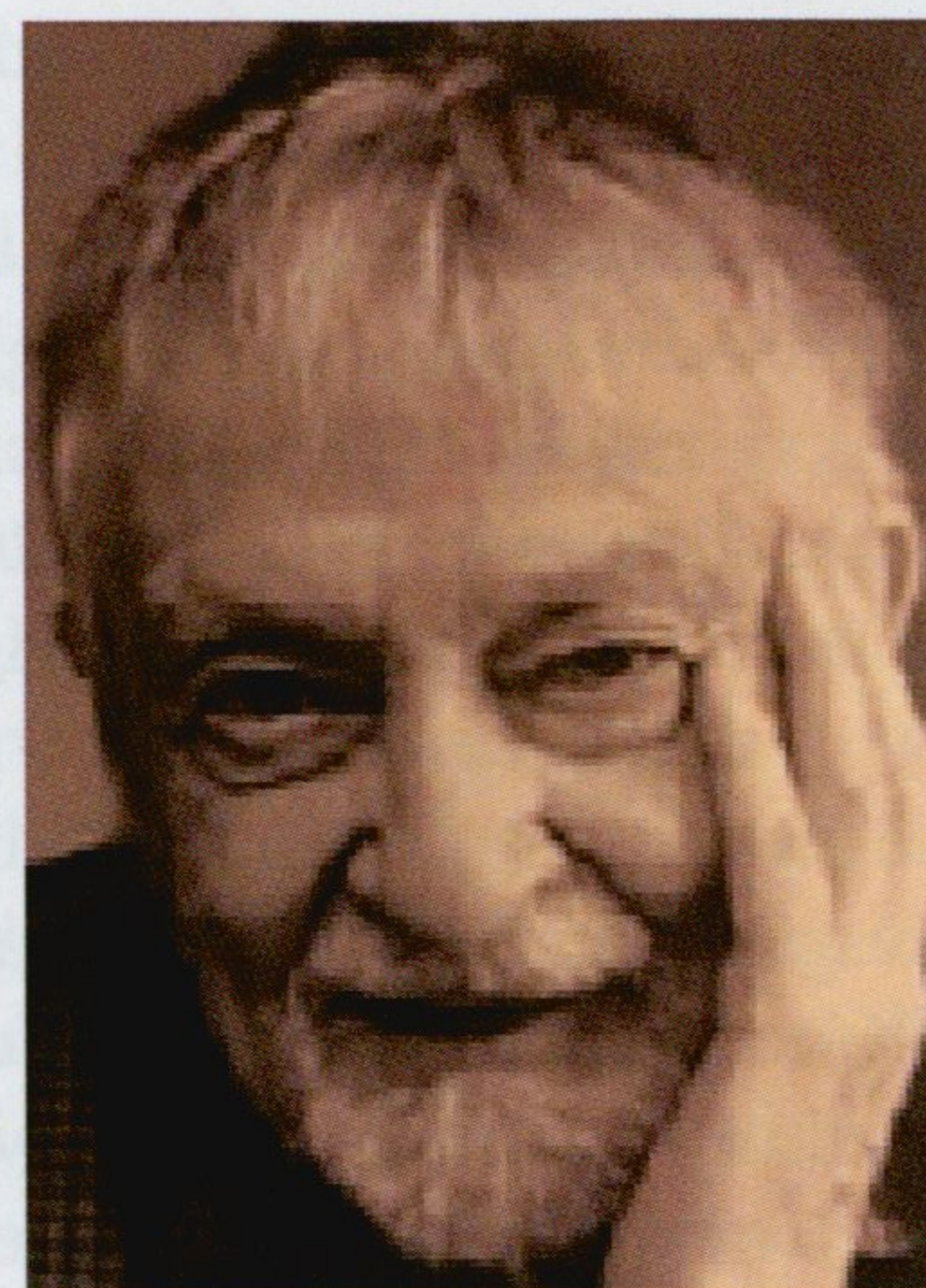
És éljen a haza és annak törvényei,
és éljen a haza és annak törvényei,
éljen a nép,
a jószág osztó,
mely véd bennünket, mely véd bennünket!

Hadd vesszen a bú, vesszen a gyűlölet,
hadd vesszen a bú, vesszen a gyűlölet,
vesszen az Ördög,
bárki ellenség
és minden gúnyoló, és minden gúnyoló!

Szente Imre

MAGYARKÉNT SVÉDORSZÁGBAN

*Svédhon. Csipkézve hull a fjord, / sötétkék vízbe durva folt,
nagy fák és kristálytengerek, / nagyarcú szőke emberek.
(Babits Mihály: Messze... messze... c. verséből)*

A nosztalgia táplálta képzelet önkényesen színezi vágya tárgyát, a távoli országot: fjordokat lát Svédországban, holott azok Norvégiára jellemzőek; „kristálytengereket” – hát hiszen talán tisztább volt a Balti tenger Babits korában, mint manapság, amikor vizéből kipusztulnak a halak s hovatovább a fürdőzők is partjairól. „Nagy fák” – vörösfenyők vannak ugyan, de semmivel sem nagyobbak, mint a Mátra bükkjei. A szőkek talán valóban gyakoribbak errefelé, de ha nagyarcúak, akkor inkább a finnekre jellemző balti típushoz tartoznak. Az északi germán típusok többnyire keskeny képűek.

Sohasem vágytam különösebben Svédországba. „Észak” – közelebbről meg sem határozva – kellett némi nosztalgiát bennem a hőgutás (lelki értelemben is) magyar kánikulában: *Mint égetett a jégnek érintése, / úgy vonz ma Észak zordon ölelése* – írtam egy szonett záró sorpárjaként. A svéd gyufa, a svéd torna, a diáknóta „Nóbel Alfréd, svéd kémikus”-a, majd a légvédelmi tüzerként általam is kipróbált „bo-forc”-ágyú – nem sokkal több élt tudatomban e távoli országról. Az ötvenes évek országos méretű börtönéből is inkább Ausztria, a Nyugat kapuja felé szálltak kósza vágyaim (tisztá időben rá lehetett látni a Ság hegyről a Rax és a Schneeberg havas ormaira). Svédországot valahogy mindig az élet peremvidékén tudtam s képzeltem – nem alaptalanul. A hadak és hordák országútján tengő középeurópaiak méltán tölti el csodálattal s irigységgel a közel két évszázada tartó „svéd béke”, mely két világégésben is tűzállónak bizonyult, s az ötvenes évektől a virágzó gazdaság, magas életszínvonal, a szociális gondoskodás és a külpolitikai bölcsesség iskolapéldájává tette Svédországot a világ szemében.

De mindennek ára van, még a közös dőreségből – a háborúból – való kimaradásnak is. A reálpolitika nevében vállalt meghátrálások és megalkuvások: a német csapatok átengedése, az élet-halál harcát vívó Finnország „cserbenhagyása”, a balti országok bekebelezésének sietős elismerése, a balti „háborús bűnösök” kiszolgáltatása kikezdte a svédek önbecsülését, nemzettudatát. Önazonosságuk tétova, egyben dacos keresése rejlik az utóbbi évtizedek „balos” külpolitikája mögött, mely igyekszik meg nem látni a közvetlen közelben folyó jogtiprást, s távoli „forradalmi” kormányok (Vietnam, Tanzánia, Kuba, Nicaragua), más földrészek kétes eszközökkel küzdő mozgalmainak támogatására fordít figyelmet és pénzt.

Kevésbé ellentmondásos, lényegesen rokonszenvesebb formája a svéd elkötelezettségnek a menekültek nagymérvű befogadása, fölkarolása. Világ- és helyi katasztrófák hordalékaként egyre újabb hullámok ostromolják az ígéret földjeként elhíresült Svédországot, s ha mára – a kényszerű takarékoság következtében – szigorodott s korlátozódott is a befogadás, még így is jelentős a befogadottak száma és a rájuk fordított költség.

Magyarok – antifasiszták, üldözöttek – már a 30-as években, majd, ugyancsak csekély számban, közvetlenül a háború után kerültek ide német- és lengyelországi koncentrációs lágerekből, kórházakból; ’47-ben legálisan földműves telepesek egy csoportja, a „fordulat éve” után pedig politikai menekültek. A Göteborgban élő (azóta elhunyt) Polgáry Sándor adatai szerint mintegy 1250 magyar vándorolt be ’56 előtt. „Magyar szórványról” azonban – némi habozással – csak ’56 óta beszélhetünk. A forradalom leverésének meneküld-hadából a svédek már Kismartonban (Eisenstadt) kiemeltek egy többeszes kontingenst, jórészt fiatalokat. Három év alatt mintegy 7200 magyar menekült kötött ki Svédországban. A magyarok száma ezzel – a vegyesházasságokból született gyermekekkel együtt – hamarosan 15 000-re emelkedett.

Persze nem mindenki választotta Svédországot az idekerültek közül. Az ausztriai táborokban sokan az első adódó alkalmat megragadták – mindegy hová, csak el! Svédországban majd kivárhatják akár Amerikát is. Sokan tovább is álltak már az első évek után, a zöm azonban maradt. A svédek már azzal is rokonszenvet keltettek, hogy nem csak fiatalokat s munkaképeseket válogattak, hanem gyengéket, testi fogyatékosokat, betegeket is. Sokan kezdték svédországi életüket többhónapos szanatóriumi tartózkodással, főleg utókezelést igénylő félig gyógyult tüdőbetegek. Ilyeneket később is „gereblyéztek” Ausztriából, Olaszországból. Magam is így kerültem Svédországba három évvel a forradalom után 1959-ben.

A „magyar kolónia” törzsét az elmúlt évtizedekben az „ötvenhatosok” alkották; ők számítottak elsősorban politikai menekülteknek. A Kádár-korszakban kiszállingózók már hozzájuk asszimilálódtak, vagy – befogadásuk után – átvedlettek gazdasági menekültekké. A hatvanas évek végén egy nagyobb hullámmal budai úrifíúk egy csoportja érkezett, s mint dörzsölt de erőszakot nem alkalmazó gáláns bankrabló szerzett új hírt a magyar névnek.

Idővel az ötvenhatosok zöme is depolitizálódott: a fogyasztó társadalom beolvasztó hatása, a svéd semlegesség főntebb érintett atmoszférája, főleg pedig a hazai „enyhülés”, a a Kádár-rezsimnek az emigráció megnyeréséét, megosztását célzó „dialógus”-politikája évről évre koptatta a politikai tudatosságot, halványította Ötvenhat emlékét. Mindamellert az ötvenhatosoknak sikerült időtálló egyesületeket és intézményeket létrehozniuk, amelyek egyrészt függetlenek maradtak a magyar követségtől, másrészt mint érdekképviselői szervek elismertették magukat a svéd hatóságok részéről. E vonatkozásban főleg két intézménynek jutott jelentős szerep: az egyik a Svédországi Magyarok Országos Szövetsége (SMOSZ), mely egyesületeink ernyőszervezeteként képviseli a magyar szórványt; a másik a stockholmi Magyar Ház, mely számos egyesületnek s egyben a magyar frendezvények zömének ad otthont. Nem kicsinylendő az egyházak, főleg a protestáns gyülekezetek szerepe a magyarság együtt tartásában. Tångagärde gyülekezeti otthona mintegy a stockholmi Magyar Ház délsvédországi „fiókjaként” működik; nyaranta rendeznek ott cserkész- és anyanyelvi tábort a fiataloknak, valamint színvonalas önképzőköri tábort a felnőtteknek.

Igaz ugyan, hogy a SMOSZ és egyesületei csak egy töredékét érik el (hogy „mozgósítanak”, azt nem merném állítani) a svédországi magyarságnak, elnéptelenedéstől azonban nem kellett tartanunk az elmúlt évtizedek alatt, és a jövőbeli folytatáshoz sem hiányzik az akarat. Ha máskor nem, legalább évfordulókon, nemzeti ünnepeken még szűknek is bizonyul a Magyar Ház (mely azóta, hogy e sorok íródtak, egy lelkes vásárlási kampánynak hála, tulajdonunkba ment át).

Lelki higiéniánkhez, önazonosságunk ápolásához nem nélkülözhetjük egymás társaságát, találkozásokat a magyar szó, a nemzeti összetartozás jegyében. Megtalálják az utat azok is, akik az elején mohón vetették rá magukat az új lehetőségekre s mielőbb svédekké akartak válni, maradéktalanul asszimilálódni. Voltak ilyenek az ötvenhatosok közt is: siettek bevezetni odahaza is a svéd nyelvet, egymással s gyermekeikkel is svédül kezdtek beszélni, kizárólag svédekkel érintkeztek. Mindig értetlenül álltam az effajta önkasztrálásnak szerencsére elég ritka esetei előtt. Még ha sikerrel járt volna is igyekezetük, akkor sem jutott volna eszembe, hogy utánozzam őket. Igaz, hogy magam is az új nyelvnek kijáró érdeklődéssel kezdtem svédül tanulni, már csak azért is, mert oly könnyen ment az angol és a német segítségével. Alig három hét múlva már minden nehézség nélkül olvastam az újságot, de még tolmácsnak is fölcsaptam a légerben, ha éppen arra volt szükség. Míg – már kikerülve a „keltetőből” – egy szociálgondnoknő, aki „jövőmet” volt hivatva megvitatni velem, rá nem ébresztett, hogy nem egy új nyelvben s kultúrában tájékozódó európai értelmiségi vagyok, hanem csecsemő, akinek gügyögését elnéző mosollyal s nem is nagyon titkolt bosszúsággal hallgatja. Nem voltam egyedül ezzel a hidegzuhany-élménnyel: nemrég olvastam egy Latin-Amerikából jött újságíró tollából, hogy itt mindenki pontosan annyi idős, ahány évet töltött svéd földön. Ő például jelenleg a hatodik életévét tapossa, s így számíthat még a gyermeknek kijáró elnézésre. Van, akinek e felismerés nem olyan sokk-élmény, mint nekem volt, de azért sok magyar sietett keresni honfitársai társaságát, hogy legalább néhány órára megfélekedezzék újdonsült „boldog gyermekségéről”, s olyanok közt legyen, akik felnőtt számba veszik.

Ó, nem csak a nyelv! Ausztriában, Németországban még hiányos gyakorlattal és szókészlettel is gátlás nélkül szólaltunk meg társaságban, szavakat keresve vitatkoztunk politikáról, elvont kérdésekről. Itt hamar leszoktunk erről: kínos csend fogadta próbálkozásainkat; mintha senki sem arra figyelt volna, mit mondunk, hanem hogy hogyan mondjuk. Már magunk is illetlenségnek éreztük, hogy kiskorú létünk nézeteket nyilvánítsunk. Ettől különben többnyire a született svédek is óvakodnak: kevés dologról van ugyanis határozott, egyértelműen megfogalmazható véleményük. Egyidejűleg látják a tézist és az antitézist, s az eredmény nem szintézis, hanem rövidzárlat.

Tízestendős bolyongása alatt Ödüsszeusz itt is, ott is elidőzött, néhol évekig maradt. A büszke és boldog phaiákoknál azonban, akik a világtól és más népek viszállyaitól elzárkózva békében éltek, kereskedtek és gazdagodtak, még Nauszikaá bája s a király túlradó vendégszeretete sem tarthatta vissza pár napnál tovább: csak haza, minél előbb! Pedig Homérosz nem tud nyelvi nehézségekről: Odüsszeuszt mindenütt értik, a phaiákok áhítattal hallgatják kalandjait. Ebben azonban különböznek a mi házigazdáiinktól: ők nem voltak kíváncsiak arra, mit mondhatunk nekik. Diplomáinkra is csak legyintettek: tessék megismételni, kezdeni elülről! Volt, aki felfortyant, odébbállt és professzor lett Amerikában. Mások elfogadták a kihívást (mint Odüsszeusz a phaiák urakét: bosszúsan felugorva mindnyájuknál messzebb vetette a diszkoszt), hisz volt annak fűszere is: vén fejjel diákoskodni, méghozzá anyagi gondok nélkül, hála a könnyen kapható kölcsönöknek, ösztöndíjaknak; bebizonyítani, hogy itt is tudunk diplomát szerezni, régít és újat. A nálam céltudatosabbak le is gyökereztek, főleg akik még benősülhettek a „törzsbe”. Ma már kertes házuk van, munkaidejük letöltése után tisztességes nyugdíjuk. Én, (finnugor) tanulmányaim és érdeklődésem irányát követve Finnországba kalandoztam (tapasztalataim a finn rokonokkal – ez egy másik történet), elszalasztva e közbizalommal nemcsak a kertes házat és a teljes nyugdíjat, hanem az utolsó lehetőséget is, hogy az állampolgárságon túl alaposabban meghonosodjam „új hazámban”, elfogadtassam szolgálataimat mint kultúraközvetítő. Hogy – bár még elég sokáig helyben maradva – elfele tájékozódtam már a hatvanas években, annak más oka is volt, nem csak az, hogy „gyermek lettem újra” s hogy elkvesztettem az árnyékomat. Ez, mint fentebb elmondtam, közös élményem volt számos honfitársammal, akikkel – egymás társaságát keresve – átvészelhettük volna a lelki alkalmazkodás válságait. (Egy élesszemű megfigyelő, az egész európai kultúrában fölényesen mozgó Szabó Zoltán szerint a „svéd magyarok” arról ismerszenek meg az európai magyar találkozókön, hogy mindig seregesen érkeznek s úgy csüngnek egymáson, mint a „golyák” az egyetem folyosóin. Ebből arra következtetett, hogy nagyobb lelki nyomás alatt élnek, mint más országok magyarjai.) Nagyobb baj volt, hogy beleesett a féreg a nyájba: a hazai „enyhüléshez”, a „dialógushoz” való viszonyulás megosztotta dél-svédországi egyetemi városkánk (Lund) magyarjait. A „korral haladók” egyre szolgáltaiban tették magukévá a kádári konszenzus emigrációs politikájának alaptételét: hogy haszontalan létünk egyetlen értelme s igazolása a szocialista haza érdekeinek külhoni képviselője, s hogy e hivatásunkat betölthessük, „be kell fognunk pörös szánkat”, tartózkodnunk kell a kommunisták országlásának kritikájától. Ez az öncsonkító program üzött belső emigrációba egy szabad országban, ez tett otthontalanná a helyi magyar egyesületben. Ugyanakkor mintegy kárpótlásként utat kerestem s találtam Európa világosabb ítéletű magyarságához, így lettem a Nemzetőr és az Új Látóhatár munkatársa, európai konferenciák előadója, Szoltsenyicin leleplező nagy művének, az Archipel Gulagnak fordítója.

A svédországi magyaroktól finnországi éveim alatt sem szakadtam el teljesen; amikor pedig gyermekeim annyira cseperedtek, hogy kiscserkészekké válhattak, kezdtem nyaranta átkelni családostul a nagy vízen s kocsival folytatni déli irányban négy és félszáz kilométeren Tångagärde gyülekezeti otthonáig. E cserkésztáborokkal kezdődött fokozatos visszatelepülésünk, ami meg is valósult a '80-as évek elején, immár nem Lundba, hanem Stockholmba, ahol régtől fogva egészen más szellemű magyar munka folyt a Magyar Házban: nem elégedett meg a követség révén házhoz szállított hazai filmekkel, kabarékkal, hanem öntevékenyen s tudatosan ápolta Ötvenhat hagyományát és az igazi magyar értékeket, amellelt kielégítette a társas élet igényeit is.

Munkaadóm persze nem a Magyar Ház lett, hanem a svéd iskolahatóság; onnan húztam a fizetést mint iskolák közt ingázó anyanyelvi tanár, hogy pár év múlva a tanárképző főiskolán magam is részt vegyek a tanárjelöltek kiképzésében. Mindebből kitűnik, hogy több fronton is bekapcsolódtam abba a küzdelembe és munkába, mely a második generáció lelkéért, gyökereiéért, kettős kultúrájáért s (legalább felerészben) magyarnak megtartásáért folyt.

A svéd hivatalos álláspont a hatvanas évek óta nagy változáson ment keresztül e téren. Akkor még minél gyorsabb asszimilálódást vártak el és szorgalmaztak a szülőktől és a tanulóktól egyaránt; tíz év múlva azonban az aktív kétnyelvűség s a két kultúrában való otthonosság lett a jelszó. A különben számos okból elmarasztható szocdem iskolapolitika (lásd Csatlós János nagyon is helytálló vitriolos kritikáját a Korunk 1990.9. számában) áldozni is hajlandó volt a szép eszméért, s lehetővé tette az anyanyelvi oktatást az azt igénylők számára, méghozzá a rendes tanítási idő keretében.

Persze korántsem volt elegendő az a heti egy-két óra, ami egy tanulónak jutott, ám az anyanyelv státusát emelte, amellelt a tanulót is érdekeltté tette, hiszen osztályzatot kapott az anyanyelvből mint tantárgyból. Hogy valós eredménye legyen az oktatásnak, ahhoz nélkülözhetetlen volt az otthon segítsége,

főleg egy kéznél levő nagymamáé, azonkívül a cserkészfoglalkozás és az otthoni nyaralás biztosíthatta, hogy a tranuló valóban elsajátítsa anyanyelvét.

A svéd hatóság kétféleképpen emelhetne volna az anyanyelvi oktatás hatásfokát (a csekély óraszám mellett is): ha sikerül egy-két iskolába összehelyezni a magyar gyerekeket, s ha átengedi a „magyar önkormányzatnak” az oktatás megszervezését és ellenőrzését. Az előbbi nem tudta, az utóbbit nem akarta megtenni. Az összehelyezés alighanem a szülők ellenállásán is meghiúsult volna (nagyon individualisták lettünk ám itt!); az állam pedig semmi áron ki nem adta volna a kezéből az anyanyelvi oktatás fölötti döntés jogát, míg ő fizeti a tanárokat. Így hát a SMOSZ-nak, illetve a Magyar Ház egyik egyesületeként működő iskolabizottságnak csak véleményezéshez és kérelmezéshez volt joga. Nem is érhetett el egész főnállása alatt annyit sem, hogy leváltassa az órákat elhanyagoló s egész kerületek anyanyelvi oktatását megbénító tanárokat. A szocdem politikára jellemző egyenlődsdi itt is a minőséget pusztította: a jó munkát nem jutalmazta elismerés, a szülők panaszaira pedig, mégha mégannyian aláírták is, füle botját sem mozdította a nagyothalló bürokrácia. Sok rektor és osztályfőnök, akinek szemében szálla volt az anyanyelvi oktatás és a vele járó „kivételezés” és „rendbontás”, még örült is az órák elmaradásának és elnéptelenedésének; erre az egyre nem akart idő jutni a svéd iskola üresjárataiból. A szigorodó gazdasági helyzet és a kényszerű takarékoság jó ürügy volt drasztikus intézkedésekre: a spórolást természetesen mindig a legkisebb ellenállás irányában kezdik. A javasolt s máris a gyakorlatba átvitt alternatívánál, hogy az amúgy is képtelenül hosszú tanítási nap befejeztével, délután négy órakor egy messze fekvő másik iskolába utazgassanak anyanyelvi órára a fáradt és éhes tanulók, még a szombati vagy vasárnapi iskola is jobb megoldás volna, ha erre szabad kezet adna s főleg tanári fizetést biztosítana az állam a Magyar Háznak.

(Azóta éppen ez a szombati iskola valósult meg – ám állami támogatás nélkül, csak a szülők és az önkéntes oktatók áldozatkészségéből.) A takarékosági kampányok következtében a Magyar Ház fölött is meggyűlnek időnként a vészfelhők: lakbéremelés (a ház megvásárlása előtt), támogatáscsökkentés formájában. A svéd hatóság egyre nagyobb mértékben a magyar áldozatvállalástól teszi függővé a maga hozzájárulását. Kiöregszik a régi gárda is, betegség, halál tizedeli. Gyermekünk, a „második nemzedék”, mégha kisebb korukban évekig velünk jártak is a Magyar Házbba, cserkészként vettek részt kenu- és sítáborokon, nem sok hajlandóságot mutatnak a „stafétát átvetelésére”. Ők már az „idegen elemekben” is otthonosan mozognak, nem igényük a „haza-pótlék”. De hiszen közelünkben sem maradnak, szétszélednek a nagyvilágban. A Ház népe, ha nem gyérült is meg vészesen, jócskán kicserélődött. Mi, akik Magyarországról jöttünk, hovatovább kisebbségbe kerültünk a „magyarul beszélő románokkal” szemben, akik a conducator országlása alatt kerültek ide, ami Erdélynek nem tett jót ugyan, de a Magyar Háznak és egyesületeinek annál inkább.

Szóval „megfogyva bár, de törve nem”? Egyelőre legalábbis remélni szeretnénk.

A '89-es rendszerváltással lezárult egy korszak a svédországi magyarok életében is. Tömeges hazaköltözéssel nem járt ugyan a változás, de a Magyar Ház vonzását kétségkívül csökkentette. Sokan élnek – nyugdíjasként könnyen megtehetik – kétlaki életet, hónapokra tűnnek el szemünk elől egy pesti lakásba vagy vidéken vásárolt házukba. Az „öreg szem” a régi arcokat keresi s egyre több a hiányolni-valója. Annyi új arcot lát maga körül egy-egy rendezvényen, hogy ki sem ismeri magát köztük. Ennek persze inkább örülnie kellene, főleg pedig annak, hogy az újak zöme fiatal szülő, aki gyermekeit hozza magával, ahogy mi is hoztuk őket húsz-harminc évvel korábban.

Visszatekintve „száműzetésben” töltött évtizedeinkre, ha sokszor hajlandók vagyunk is Mikessel „haszontalannak” tartani bujdosásunk idejét, abban vigasztalást találhatunk, hogy végül is az ment teljesezésbe, amit óhajtottunk s amiért küzdöttünk is lehetőségeinkhez képest: magdólt a hazánkat igában tartó nagyhatalom, véget ért a végtelennek ígérkező új „török hódoltság”. Ha nem is a mi érdemünk ez, igazolva láthatjuk több évtizedes magatartásunkat: azt, hogy „nem költöztünk a tágas hüdra-szájba”, mint Weöres Sándor *Terror* című versében „a fillérfejű szatócs és házanépe”, hanem az otthoni igazakkal egyetértésben tartottuk ébren Ötvenhat szellemét, Hazánk értékeit ápoltuk egyesületeinkben. Önmagunkat, szerzett sajátságainkat sem adtuk föl azonban sem régi hazánkkal, sem befogadó országunkkal szemben. Mert érték az egyetemes magyaraságnak minden regionális színfoltja; egynek sem szabad eltűnnie, belemosódnia környezetébe.

(megjelent a kolozsvári Korunkban a '90-es évek elején)

Rab Irén

HOL A BAL, HOL A JOBB?

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy szélső-jobboldali párt, amelynek provokációitól volt hangos fél Európa

Ők persze nem tartották magukat szélsőségesnek, egyszerűen igazságos társadalmat akartak építeni, keresztény, nemzeti alapon. Fiatalok voltak, nem nyomasztotta őket sem a bolsevista örökség, sem a rendszerváltozás utáni liberalizmus terhe. A Jobbik Magyarországért Mozgalmat az egyetemisták és főiskolások ifjúsági szervezete, a Jobboldali Ifjúsági Közösség alapította.

Akkoriban – 2003-at írtunk – a magyar egyetemek világában, úgy látszik, még a konzervatív, keresztény és nemzeti szemlélet uralkodott. (Vagy a fiatalságra jellemző örök ellenzéki, mindig mást akaró magatartás. Ne feledjük, a 2002-es választások után MSZP–SZDSZ-koalíció volt kormányon Magyarországon!)

A magát mozgalomnak nevező párt a magyarság lelki és fizikai önvédelmére hamarosan egy félkatonai szervezetet hozott létre, a parakatonák elegáns egyenruhájukban hol a köztársasági elnöki palota előtt, hol a cigányok lakta településeken parádéztek. A pártelnökük a parlamentben is a gárdamellényt viselte, talán provokációból, talán a médiafigyelem felkeltése érdekében.

Volt is figyelem bőven, a német sajtó örökösen a magyar szélsőjobb előretörésével riogatott, akkoriban az ottani újságok címlapjukon a Dunnyás testvérre emlékeztető gárdistákat mutogatták, zsidó- és cigányellenességről papoltak.

A szélsőjobboldali veszély létezését a cigánygyilkosságok bizonyították. Utóbbi jól is jött a németeknek, mert akkoriban került a nyilvánosság elé, hogy a neonáci földalatti mozgalom (NSU) sorozatosan követett el idegenellenes bűncselekményeket. A kétezres évek elején kilenc migránsok elleni gyilkosság és további negyvenhárom hasonló indíttatású gyilkossági kísérlet történt Németországban.

Nem minket féltettek ők valójában, hanem a figyelmet akarták elterelni saját belpolitikai problémájukról. Anynyira, hogy még pénzt is adtak a romagyilkosságokról szóló film, a Csak a szél elkészítéséhez. Az aktuálpolitikai indíttatású művészfilmet a 2012-es Berlinálén a zsűri nagydíjával és az Amnesty International békedíjával jutalmazták. A ber-

lini magyar nagykövetség a fesztivál ideje alatt nyilvános beszélgetéseket szervezett romaügyi politikusokkal. Balog Zoltán, Járóka Livia és más szakértők hiába próbálták német és angol nyelven, tolmács nélkül elmondani, hogy a Gárdát jogerősen már rég feloszlatták.

Hiába ismertették a magyarországi romastratégiát (amit az Európai Unió számára is kidolgoztak), a berliniek – csakúgy, mint Brüsszel – ezt nem akarták meghallani. Maradt a zsidó- és romaellenes kirekesztő Magyarország topozsa.

Visszatérve a Jobbikhoz, a párt a 2014-es választásokon a szavazatok egyötödét kapta meg, és bár ez mandátumarányban pont a felét, tíz százalékot jelentett, mégis nagy volt a ribillió német körökben. Mi lesz Magyarországgal, Európával, ha a szélsőjobb ott ennyire megerősödik?

Aztán később már nem aggódtak a Jobbik miatt, mert rájöttek, nem tőlük kell félni, hanem Orbán Viktortól, aki nemzeti érdekből elég bátor volt szembemenni az Európai Unió észszerűtlen és egyre érthetlenebb döntéseivel.

Először az unortodox gazdaságpolitikájával, aztán a migrációs krízis során, most meg a járványkezeléssel, és előbb-utóbb mindig bebizonyosodik, hogy jó úton jár. Személyében a kifinomult, demokratikus nyugati világban megtalálták a keresett közös ellenségképet.

A Jobbik idehaza cukisodott, néppártosodott, „magyar szívvel, józan ésszel, tiszta kézzel” és Simicska Lajos pénzével, Heller Ágnesék támogatásával várta a nagy győzelmet, a kormányváltást jobbikos alapon, de az bizony elmaradt. Leköszönt a cuki pártelnök, Simicska úr megvált médiabirodalmától és eltűnt a színről. Másnap már attól volt hangos a német sajtó, hogy Orbán győzelmével tovább csorbult a magyar sajtószabadság, újabb jelentős médiumok szűntek meg. Senkit nem érdekelt, hogy a tulajdonos csalódottságában kiszállt a médiapiacról, sorsára hagyva a Magyar Nemzetet, a Heti Választ, a Hír Tévét és a Lánchíd rádiót, ha még emlékszünk rá. Az ezt követő jobbikos belviszályt és a párt osztódását ismerjük.

Jó lenne emlékezni ezekre a dolgokra, mert újabban a Jobbik stratégiája és parlamenti alelnöke, Brenner Kolomán egyre gyakoribb vendége a német sajtónak, ott érzékenyít. Részéről ez könnyen megy, Brenner civilben germanista, habilitált docens volt az ELTE-n, ahol szigorú tanár hírében állt.

Nem okoz gondot neki sem kapcsolatot teremteni, sem újságírókkal, politikusokkal németül beszélni. Programot is tud írni, például a Jobbik új programját. Mutatis mutandis, a kezdetben EU-ellenes párt 2009-ben már a Nemzetek Európa mellett tette le a voksát.

Később ezen is túllépett, ma már a közös ügyeket keresik, a globális kihívásokra egységes európai stratégiát, az

együttműködés lehetőségét. Magyarországon az összes baloldali párttal egy közös ügye van a Jobbiknak, Orbán Viktor legyőzése bármi áron. A honi kihívásra is az egységes stratégia, együttműködés a válasz.

Valamikor a Jobbik még csalódottsággal figyelte a „pártok gyors elhasználódását, világnézeti vargabetűit, köpönyegforgatását, korrumpálódását, kiüresedését, azt, hogy nemzetstratégiai kérdésekben a politikai garnitúra a magyar érdek ellenében rendre együtt szavazott”. Most az egységes stratégia érdekében ők is a világnézeti vargabetűt választották, és összeálltak a kommunista utódpartokkal, a velük összeforrott szélsőséges liberálisokkal, mindenkivel, akiket korábban épp ők akartak eltávolítani a hatalomból.

Mi idehaza kapkodjuk a fejünket az ellenzéki összefogás mozzanatain, amikor például Jakab pártelnök támogatásáról biztosítja a szocialista, DK-s, LMP-s politikusokat, miközben visszalépteti a Jobbik jelöltjeit. Hajrá Ági, Márta etc.! – kiáltja a magyar hajdúk és szurkolók buzdító szavát a maga alpári módján, előre, a győzelemért! Nem kérdi, hogy a jobbikos identitású szavazók egyetértenek-e ezzel?

Mert ők bizony a jobboldalibb nemzeti érzelmük miatt választották maguknak valaha ezt a pártot, és nem azért, hogy Ágit, Mártát és a többi áldemokratát juttassák a hatalomba. Jakab azt hiszi, elegendő az orwelli napi két gyűlöletperc, amivel szavazótáborát a tolvaj gazdagok és az Orbán-rendszer ellen hergeli, hogy a gyűlöletfüggés majd az ikszet is mágneses erővel húzza be.

Míg Jakab idehaza a szivárványos közös érdek ráosztott, elég ócska szerepét gyakorolja, Európa-kompatibilis párttársa, Brenner Kolomán a szerencsenmosdatás feladatát végzi, és győzködi a Nyugatot az ellenzéki összefogás szükségességéről. „Nem azért győztük le a kommunista egypárt-rendszert, hogy egy korrupt, autokrata rendszer fogságába essünk. A magyar választási rendszer az ellenzéki pártoknak lehetetlenné teszi eltávolítani a Fideszt a hatalomból” – mondja, és ez nagyon tetszik mindenkinek azon a tájon. El is hiszik egyből Brennernek, hogy a mai Jobbik már nem az a radikális, antiszemita, rasszista párt, aminek valaha tartották, ők ma Magyarország egyetlen néppártja. És elhiteti, hogy a hatpárti ellenzéket – mint a rendszerváltozáskor az ellenzéki kerekasztalt – a belpolitikai helyzet teszi szükségessé. Morális kétely fel sem merül a demokratikus világban, hogy vajon a baloldaltól elfogadható-e a Jobbikkal való szövetség?

Hol a bal, hol a jobb? Már nincs itt irány, énekelte az örökzöld Cseh Tamás még a rendszerváltozás hajnalán. Valóban nincs itt irány, stratégiai cél van, Orbán Viktor legyőzése és a hatalom megszerzése bármi áron. És ebben minden eszköz megengedett, ignorálható a választói akarat, felülírhatóak a szabályok, becsaphatóak a saját választók. Persze, ha hagyják.

*A Magyar Nemzetből tallózva
2021. május 19.*

Ady Endre

ÜZENET EGYKORI ISKOLÁMBA

Június volt s ujjongtunk, nincs tovább,
Most gyertek szabad mellű örömök
S pusztuljatok, bilincses iskolák.

De elcsitult a jókedv-förgeteg
S helyére ült a döbbsent némaság:
Köröttünk már az Élet csörtetett.

Óh, ifjui, szent megjózanodás,
Komoly, nagy fény, hős férfiú-szerep,
Emléketek ma is milyen csodás.

Hős harc az Élet és megélni szép,
Ha hozzáedzik tüzes szív-kohók
Ifjú vitézlők lengeteg szívét.

Ha élet zengi be az iskolát,
Az élet is derűs iskola lesz.
S szent frigyüket így folytatják tovább.

Én iskolám, köszönöm most neked,
Hogy az eljött élet-csaták között
Volt mindig hozzám víg üzeneted.

Tápláltad tovább bennem az erőt,
Szeretni az embert és küzdeni
S hűn állni meg Isten s ember előtt.

Június van s nagyon magam vagyok
S kísértének élt éltém árnyai
S az elbocsátó iskolapadok.

S én, vén diák, szivem fölemelem
S így üdvözlöm a mindig újakat:
Föl, föl, fiúk, csak semmi félelem.

Bár zord a harc, megéri a világ,
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő, szabadlelkű diák.

LETTORSZÁGI MAGYAROK

Mindegyikünk története kezdődhetne így: volt egyszer egy Magyarország... Aztán jött „a nagy háború”, majd 1920. június 4-e, amikor Budapesten és országszerte megkondultak a harangok és a gyártelepek szirénái, és a borongós levegőben tovahömpölygő szomorú hanghullámok a nemzeti összeomlás fájdalmas gyászát jelentették: Trianonban aláírták a békeokmányt. Másnap a történelmi Magyarország észak-keleti, ma Kárpátaljának nevezett csücske, s benne népe is egy idegen országban, Csehszlovákiában találta magát. Huszonöt esztendővel később, 1945-től a népek kohójában, a Szovjetunióban, azon belül is az Ukrán Szövetségi Szocialista Köztársaságban kötöttek ki, anélkül, hogy otthonuktól akár csak egy lépést is eltávolodtak volna. Honfiai a hazának elvesztek, otthonukban idegenné lettek. S az akkor kezdődött nagy „népvándorlásban” egyeseket Kazahsztánba vagy Irkutszkba vittek, mások maguk indultak el tanulni vagy munkahelyet, új otthont keresni a Szovjetunió különböző tagországaiban: Észtországban, Lettországban vagy Litvániában.

Lettországi magyarok: Rigában, Daugavpilsben, Jelgavában... Balaton Társaság Rigában – mennyire furcsa és idegenül hangzó nevek, megnevezések. S ha az itteni magyarokat kérdezed, családtagjaik és rokonaik többségükben ma még mindig ott élnek Kárpátalján, ahol őseik is éltek ezerszáz évnél is régebben – a széthullott szovjet birodalom tetemeiből újonnan létrehozott Ukrajna lakói.

A Lettországban élő magyarok társasága 1992-ben alakult, de hivatalosan csak 1997-ben került bejegyzésre Lettországban Élő Magyarok Balaton Társasága (Latvijā Dzīvojošo Ungāru Biedrība „BALATON”) néven. A balti országban megközelítőleg 300 magyar él, közülük 40-50 fő aktív tagja a társaságnak. A tagok rendszeresen szerveznek találkozókat elsősorban húsvétkor és karácsonykor, és közösen ünneplik meg nemzeti ünnepeinket: március 15-ét, augusztus 20-át és október 23-át. A Társaság aktív tagja a Lettországi Nemzetiségek Kulturális Szövetségének, melynek keretében, a Nemzetiségek Házában 2004 óta „Magyar szoba” is nyílt. Nyáridőben a lettországi magyarok fiatalabbik nemzedéke részt szokott venni Budapesten a határon túl élő magyar fiatalok találkozóján, ahol többek között lett nemzeti ételekből mutatnak be gasztronómiai asztalt, vagy „Ismerkedjenek meg Lettországgal!” címmel kiállítást szerveznek, mindig nagy sikerrel. A Balassi Intézet egyetemi előkészítőjének elvégzése és magyarországi sikeres érettségi vizsgájuk után fiataljainknak lehetősége nyílik, hogy Magyarország különböző főiskoláin és egyetemein ösztöndíjasként tanuljanak, s örömeinkre szolgál, hogy többen éltek is már ezzel a lehetőséggel. Gyakran tartunk „Magyar napot” étel- és borkóstolóval, „Ismerik Magyarországot?” címmel vetélkedőt és szerveztünk már magyar kézimunka-kiállítást

Riga, az egykori Hanza-város, ma Lettország fővárosa

is. Rendszeresen megszervezzük népszerű „Nyárcsalogató” vagy „Nyárbúcsúztató” gulyáspartinkát, melyet egy-egy festői lett kisvárosba vagy a Balti-tengerhez vezető autóbúcsúkirándulással szoktunk egybekötni. A családtagokkal és barátokkal, valamint a rigai magyar nagykövetség munkatársaival együtt 60-70 személy szokott ezeken összejönni. Szervezetünk tagja a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének. Szoros összeköttetésben vagyunk a lettországi magyar nagykövetséggel. Magyarország Rigai Nagykövetsége minden évben megszervezi a „Magyar Napok Lettországban” elnevezésű színes programokkal díszített rendezvénysorozatot.

Különös hangsúlyt fektetünk a magyar nyelv oktatására, különösképpen azon hontalan státussal jegyzett magyarok számára, akik egyáltalán nem, vagy csak hiányosan beszélnek a nyelvet, viszont szeretnék felvenni a magyar állampolgárságot. Magam nyelvet és történelmet tanítok nekik, két éve pedig a Facebook-on a Magyar Őstörténeti és Történelmi Klub tagja is vagyok. Nem lehet elfelejteni azokat az örökönyeket, amelyeket azok szemében láttunk, akik végre újra hivatalosan is a magyar nemzethez tartozást jelentő magyar állampolgárságot és útlevelet átvehettek!

Mindannyiunk számára emlékezetes gróf Apponyi Albert Trianonban elhangzott védőbeszédének váteszi mondata: „Önök most megásták Magyarország sírját, de Magyarország ott lesz a temetésén mindazon országoknak, amelyek most itt megásták Magyarország sírját. Mégis, ha Magyarország abba a helyzetbe állíthatnák, hogy választania kellene ennek a békének az elfogadása vagy aláírásának visszautasítása között, úgy tulajdonképpen azt a kérdést kellene feltennie magának: legyen-e öngyilkos azért, hogy ne haljon meg.”

Rövid írásomat így kezdtem: Volt egyszer egy Magyarország... s bizakodással így fejezem be: „Megfogyva bár, de törve nem, Él nemzet e hazán!”

Giber Tamás Gábor

a Balaton Társaság elnökhelyettese,
a Szent György Lovagrend Skandináviai
Nagypriorátusának novíciusa, ki a lovagrend
jelmondatával így köszönti az olvasót:
„In Veritate Iustus Sum Huic Fraternali Societati”
(Valósággal igaz vagyok e testvéri szervezet iránt)

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁNI 5. VASÁRNAP (ROGATE)

„Amikor imádkoztok, ne legyetek olyanok, mint a képmutatók, akik szeretnek a zsinagógákban és az utcáskokon megállva imádkozni, hogy lássák őket az emberek.” (Máté evangéliuma 6,5)

A húsvét ünnepét követő ötödik vasárnap ősegyházi elnevezése Rogate! Imádkozzatok! Ez a vasárnap az imádság ünnepévé lett az egyházban és arra szeretne tanítani minket, hogy imádkozó emberré és közösségé formálódjunk. Természetesen ez a biztatás nem korlátozódik egyetlen vasárnapra vagy istentiszteletre, hanem imádkozó lelkületre szeretne hívni bennünket.

Ugyanakkor az imádság nem egy téma, amiről beszélni kell, hanem drága lehetőség a lélek lélegzetvételére. Mert az imádság a szív kérdése. Nem teológiai tudás és nem intelligencia kérdése, hanem kizárólag a szív ügye. Az imádságban megszólal az Istenhez tartozás biztos tudata. Vagyis az imádkozás mindig egy bizonyosságtétel és hitvallás arról, hogy az életünknek nem én vagyok az Ura. Vallomás arról, hogy nem vagyok egyedül és nem a sors szeszéjeinek vagyok a kiszolgáltatottja, hanem van Istenem, aki a magáénak tud, kinek szeretetétől sem élet sem halál, sem jelenvalók sem eljövendők nem szakíthatnak el. Micsoda felbecsülhetetlen értéke van ennek a kötődésnek az életünk lelki egészségére vonatkozóan is. Az emberi élet a kapcsolatok terén sok csalódással van megterhelve. „Kit anya szült, az mind csalódik végül” – írja József Attila a *Kései sirató* című versében. Mert nincs az az emberi kapcsolat, amely vagy ezért vagy azért véget ne érne. Emberi kötődéseink előbb-utóbb elszakadnak, milyen felemelő arra gondolni és abba kapaszkodni, hogy az Örökkévaló így szólít meg: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!” Ez egy olyan kötődés, melynek hitünk és reményünk szerint soha nem lesz vége. Az imádság ennek a kötődésnek a kifejeződése.

Jézus arra bátorít, hogy Atyánknak szólítsuk Istent, vagyis egy olyan bensőséges kapcsolat megélésére, amelyben olyannak vagyunk elfogadva, amilyenek és akik vagyunk. Az Atyának nincs előszobája és nincs recepciója, nem kell bejelentkezni és időpontot foglalnom, hanem szabad bátran hinni, hogy neki gondja van rám és ami történik velem, az nem ellenemre, hanem értem történik.

Akit szeretünk, azzal kívánjuk az együttlétet. Ha szeretjük Istent akkor a vele való kapcsolatunkat is jellemeznie kell ennek az érzésnek. Akik pedig Istent szeretik, azoknak minden a javukra válik. Hogyan élhetnénk meg ennek valóságát, ha hiányzik életünkben az Istennel való személyes kapcsolat. Csak ebben a személyesen megélt kapcsolatban nyerhetünk reménységet és békességet. A vallás külsődleges jegyei önmagukban nem nyújtanak vigaszt.

Az imádság átkondicionál, vagyis átalakítja az irányultságomat. A fogyasztói társadalomban, ahol szinte minden arról szól, hogy vedd meg, birtokold, ne maradj le a legújabb termékről és éld át a hiányát, ha még nem birtoklod, - az imádság egyfajta létformává válik. Vajon imádságainkban mennyire van jelen a hála, az elégedettség és az elégedetlenség. Ki-kinek nézze meg, hogyan is van ez jelen az életében. Az elégedetlen ember jellemzője, hogy arról beszél, hogy mikor lenne jó. Mi kellene ahhoz, hogy neki jó legyen. Ekkor meg akkor lenne jó, ez meg az kellene ahhoz, hogy neki jó legyen és ha az nincs, akkor elégedetlen. De valóban szükség van rá? Valóban megoldaná az élet elakadt kérdéseit, ha meglenne? Az elégedetlen ember önmaga körül negatív impulzusokat és indulatokat generál, mindig van ellenségek és békétlen a lelke. Az elégedetlenség hálátlanságot mutat, ami az Istentől való idegenszívúság ismérve. Szavai között mindig ott az ellenvetés és a „de” szócska. Az elégedett ember pedig arról beszél, hogy neki miért jó és hálát ad mindazért az Örökkévalónak.

A legtöbb ember a materiális változásoktól várja az élete megoldását, boldogabbá válását. Ezzel kapcsolatban érdekes dokumentumfilm láthatunk a TV-ben, mely olyan embereket mutatott be, akik szerencsejáték révén jelentős nyereséményhez jutottak. Megdöbbentő volt látni, hogy a legtöbben néhány év után rosszabb anyagi helyzetbe kerültek, mint a nyereséményhez jutás előtt. Miért? Mert a személyiségük és az abból fakadó orientációjuk nem változott meg. Az anyagiak föléjük nőttek és nem ők birtokolták azt, hanem az birtokolta őket. Mire vagy kire irányul a figyelmük? Az imádság Isten felé irányulttá tesz. Megosztok valamit Istennel. Ennek egyfajta lélektani gyógyító hatása is van, hiszen letelesszük azt, ami nyomaszt, kínozt és fogva tart.

A Szentírás szavai sok helyütt biztatnak bennünket arra, hogy az imádkozásunk egyszerű szavakkal, bőbeszédűség és terjengősség nélküli legyen. Igénken pedig Jézus arról beszél, hogy az ne legyen képmutató és magamutogató. Az imádság egy csendes bensőséges alkalom az Örökkévalóval, ami nem a külvilágnak szól. Sajnos mai világunkra jellemző ez az öncélú magamutogatás. Sokszor láthatjuk, még egyházi körökben is például az adakozás kapcsán, hogy az adakozó ember vagy adományozó szervezet a külvilág felé megjelenteti, kipoztolja, hogy milyen nagyszerű dolgot tett. Ettől kezdve a történet már nem az adományról és nem a megsegítettéről szól, hanem az adományozóról. Látjátok milyen nagyszerű vagyok, látja ország-világ, hogy mit tettem?

Jézus éppen ezt a fajta magatartást ostromozza abban a szakaszban, melyből ígénk is való ekképpen: „Vigyázzatok: kegyességeket ne az emberek előtt gyakoroljátok, csak azért, hogy lássák azt... Amikor tehát adományt adsz, ne kiáltolj magad előtt, ahogyan a képmutatók teszik... Amikor adományt adsz, ne tudja a bal kezéd, mit tesz a jobb,” (Máté 6,1-3) Ehhez kapcsolódik, hogy az imádkozás sem lehet az emberek előtti kegyesség önmutogatásának eszköze. Az imádság a Teremtővel való bensőséges találkozás lehetősége, melyben a feltétlen bizalom fejeződik ki.

Isten minden imádságra válaszol. Nem azonnal és nem automatikusan. Mert jobban tudja, hogy mikor van az ideje, mint mi. Az ember gyakran megpróbálja befolyásolni Isten cselekvését. Ígérekkel, anyagiakkal, viselkedéssel, fenyegetődzéssel, perlekedéssel. Ahogy Jeremiás próféta írja: *Igaz vagy, Uram, ha perlek is veled. (Jeremiás 12,1)* Az imádságos lélek Istennek azokban a válaszaiban gyönyörködik, melyek emberileg megoldhatatlannak tűnnek, de felismerjük és elfogadjuk Isten megoldását.

A régi mondás szerint, aki nem tud imádkozni, az menjen tengerre. Manapság inkább azt mondjuk, hogy zuhanó repülőn nincs hitetlen ember. Az imádság azonban nem a jóból és bajból fakadó úgynevezett utolsó szalmaszál, melybe belekapaszkodhatunk. Az imádság egy helyzet, egy állapot, amely összeköt Istennel. Sokan azért távolodtak el Istentől, mert nem azt és nem úgy kapták, ahogy kérték, ahogy kívánták. Az imádkozásban kifejeződik, hogy nem Isten igazodik hozzám, hanem én illeszkedem Hozzá. Manapság az azonnali reakciók idejét éljük. Azonnali reakció a különböző online felületeken. Tömondatos vagy töszavas SMS-ekkel közöljük a sürgető kéréseinket, és tömör azonnali válaszokat várunk. Azonban Istennel így nem lehet igazi és mély kapcsolatot ápolni. Nem lehet így megismerni végtelen gazdagságát és megtapasztalni szentségének megrendítő valóságát. Nem lehet időérzékünket elveszítve hosszasan elmerülni szeretetének és kegyelmességének szelíd és békés valóságában.

A diabolikus erők szétszórják és rendezetlenné tesznek. Az imádság kivesz ebből a ringlisziből, mely elakarja hitetni, hogyha kimaradsz, akkor lemaradsz. Az imádság egy másfajta dimenzióba emelve lelassít mélyebbé, tudatosabbá és összeszedettebbé tesz. Az imádság által kifejeződik, hogy a hívő ember nem a saját ügyességében, a szerencsében vagy éppen a véletlenben bíz, hanem jelenét, jövőjét Isten kezébe teszi le. Ezért van jelentősége annak, hogy a gyülekezet is imádkozó közösség legyen. A rendszeresen, szívből gyakorolt imádság egyben hitvallás is: Isten kezében van az élet, a múlt, a jelen és a jövő együtt. De Isten kezében van mások élete, az egész emberiség élete is. Ha szeretnénk valamit, akkor Őhozzá érdemes fordulni, és ezt nem szabad elmulasztani, vagy legvégső lehetőségként kezelni, vagy csupán akkor gondolni rá, amikor már minden mást megpróbáltunk, és semmi sem segített. Ez az első lehetőség, a legfontosabb, a legjobb: a hívő ember imádsággal indítja el és fejezi be a napját és imádkozik azok sorsáért is, akik felé semmi más tevékeny szolgálatot nem tud kifejtetni. Az imádság a hívő ember lélegzetvétele, nem pótlása, hanem hitbeli erőforrása a szolgáló cselekvésnek. Adj a Örökkévaló, hogy tudjunk vele és általa lélegezni.

Imádkozzunk! Köszönjük Urunk, hogy szólsz hozzánk! Köszönjük, hogy vezetni akarsz minket és mi tájékozódhatunk a Te drága Igéd által, melyet szívünkre helyezel. Add, hogy Igéd nyomot hagyjon a mi szívünkbe, hogy abból hit, remény és szeretet fakadjon! - Ámen -

(Dr. Pöcze István, 2021)

Lelki morzsák - 32

EXAUDI DOMINE! HALLD MEG URAM!

„...ismertesd meg velem a te utadat, hogy megismerjelek téged, és hogy elnyerjem jóindulatodat. Nézd, ez a nép mégiscsak a te néped! Az Úr így felelt: Megnyugtat téged, ha az orcám meg velelek? Mózes erre mondta neki: Ha nem jön velünk a te orcád, akkor ne is vigyél

Exaudi, Domine! azaz Halld meg Uram! – szólítjuk meg az Élet Urát a mennybemenetelt követően, a húsvét ünnepét követő hatodik vasárnap ősegyházi elnevezése szerint, kérve, hogy ne hagyjon árván minket, s mutassa meg mindenkor azt a keskeny utat itt e földi vándorlásunkkor, melyet az Ő nyomában járva szeretnénk megtenni és eljutni oda, ahova Ő előrement helyet készíteni nekünk.

Az emberiség történetén sok egyéb mellett átível egy karakteres érzés, ez pedig a bizonytalanság. Természetesen mindig voltak, vannak és lesznek, akik ezt kihasználva önmaguknak iránymutató helyzetet igényelnek és alázat nélkül állítják, hogy tudják és látják a megoldást és a kivezető utat. Jelenünket is sok-sok bizonytalanság terheli, meg is szaporodtak a nagyhangú „tuti-mondók”, kikből hiányzik az alázatból fakadó szent-bizonytalanság. Az a fajta bizonytalanság, amely tudja és vallja, hogy „erőnk magába mit sem ér” és vallja, hogy „ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába óvják azt az örök.” (Zsoltár 127,1) Ez a fajta szent-bizonytalanság nem önmaga körül forogva szemléli az életet, hanem egy nagyobb összefüggésbe helyezve azt, embervoltában felismeri teremtményvoltának korlátait és határait.

Igénk abba a messzi történelmi múltba vezeti figyelmünket, amikor Egyiptomból az ígéret földje felé vezeti a népet Mózes, aki maga is tele van bizonytalansággal. Annak ellenére, hogy megannyi megerősítő jelet kapott már, fél az újtól, az ismeretlentől, az előre nem látható veszedelmektől. Megtorpan, mint a sötétben magára maradt gyermek, aki csak akkor mer továbblépni, ha belekapaszkodhat a biztonságot adó szülői kézbe. Így keresi Mózes is az Örökkévaló kezét, bizonytalanul és toporogva, hiszen ott van lelkében a szégyen a nép miatt, aki hűtlenné lett és távollétében arany-borjút készített magának, mert látható istenre vágyott. Mózesben talán megfordult egy pillanatra a gondolat, hogy nem kap meghallgatást a kérése, de ő mégis bízik abban, hogy az Örökkévaló hűsége nem igazodik az emberi cselekvéshez, hanem fölötte áll annak. Ebben bízva szólítja meg és kéri a vezetést, a jelenléte, mert tudja jól, „hogyha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (Róm.8,31) Az Örökkévaló jelenlétét és vezetését kérő imádság a legfontosabb az életünkben.

Isten megígérte Mózesnek, hogy velük lesz, jelen lesz és tovább vezeti népét. A Kr.e. 13. századra, II. Ramszesz egyiptomi fáraó uralkodásának idejére tehető kivonulásban Istennek ez a jelenléte még időhöz és egy adott néphez, illetve annak helyzetéhez kötődött. Az Ő arcának immár meg nem szűnő valósága hosszú évszázadokkal később abban a Jézus Krisztusban lett teljessé, aki így vallott önmagáról: „aki engem lát az látja az Atyát.” (János 14,9) Isten jelenlétének ígérete azóta Jézushoz kötődik. Reá tekintve ismerhetjük meg Isten igazi „arcát” és tudhatjuk, hogy Ő a mi javunkat munkálja, mert „azt akarja, hogy minden ember üdvözljön, és eljusson az igazság megismerésére.” (1Tim. 2,4) Jézusban elközelített Isten országa, ahogyan azt Ő mondta, vagyis Isten immár nem egy felhőkön túli elérhetetlen messzeségben van, hanem ott van jelen, ahol Jézus, mint megváltó jelen van a szívekben. Hozzá mindenki úgy mehet, amint van. Onnan tudható meg, hogy valóban megérkeztünk-e Hozzá, hogy ezt követően azonban semmi nem marad olyan, mint annakelőtte volt. Ez a megtérés, vagyis az az állapot, amikor a helyére kerül az ember a maga teljes valójában. Ezt a lélekváltozást élték át a Vele találkozó és kerültek egy teljesen új irányultság vonzásába az elnyert kegyelemből megújulva és átélve a Saulus-ból Paulus-sá lett apostol önvallomását, miszerint: „...amikor erőtlenségem volt, akkor erőssé lettem” (2Kor.12,10) – ugyanis ilyenkor tud Krisztus ereje teret nyerni az életben.

„Egy szó megváltoztathatja körülöttünk a világot” – írja Marcel Proust francia író. Talán nem is körülöttünk, hanem bennünk, mert megújult szívvel értelmezzük a világot és benne önmagunkat. Ez a szó Jézusban lett „igenné” melyet az Örökkévaló mondott az életre, – életünkre. Reá tekintve tudhatjuk, hogy Ő velünk van. Jézus azt ígérte, hogy ha a földi térhez és időhöz való kötöttsége meg is szűnik, a jelenléte soha nem fog megszűnni – „...én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Máté ev. 28,20) Vagyis életünknek nem csak egy hosszabb-rövidebb szakaszára, hanem annak egészére ígéri jelenlétét. Akkor és oda is kísérni fog, ahova már senki nem jöhet velünk, azon az életszakaszon is, melyet egyedül kell megtennünk, melynek a vége nem az üresség, hanem hitünk és reményünk szerint az üdvösség lesz. Mindez nem automatizmus és nem magától értődő. Mindez kegyelem és kegyelem az is, ha ebből valamit megértünk és megérzünk. Mózes ott és akkor bizonytalan volt a jövőben, ezért makacsul tartotta magát ahhoz, hogy csakis az Örökkévaló jelenlétében és vezetésével képzele el a jövőt és a tovább indulást. A történelem igazolta ezt a döntést. Azonban azok a „megoldások”, melyek Istent marginalizálták vagy teljesen kizárták, soha nem hoztak hosszú távon elérhető jelent. A történelem során sokszor fel akarta már építeni az ember a maga aktuális Babel-tornyát kicsiben és nagyban is, és az sokszor maga alá temette már. Vajon megtanuljuk-e az útra indulásnak és úton levésnek azt a makacs alázatát, mely Igénkben megszólalt, mely csakis és kizárólag az Örökkévaló kegyelmes jelenlétében képzele el a megoldást és az életet?!

(Dr. Pócze István, 2021)

Lelki morzsák - 33

„Volt a farizeusok között egy Nikodémus nevű ember, a zsidók egyik vezető embere. Ő egy éjjel elment Jézushoz, és így szólt hozzá: Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul, mert senki sem képes megtenni azokat a jeleket, amelyeket te teszel, csak ha Isten van vele. Jézus így válaszolt: Bizony, bizony, mondom neked: ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát. Nikodémus ezt kérdezte tőle: Hogyan születhetik az ember, amikor vén? Bemehet anyja méhébe, és megszülethet ismét? Jézus így felelt: Bizony, bizony, mondom neked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába. Ami testtől született, test az, és ami Lélektől született, lélek az. Ne csodálkozz, hogy ezt mondtam neked: Újonnan kell születetek.” (János ev. 3,1-7)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE

Mai elcsendesedésünk egy komoly, tanulságokat hordozó beszélgetés részletének tanúivá avat és hív minket, mely egykor Jézus és Nikodémus között történt. E beszélgetés olyan örökérvényű tanulságokat ad, melyek évszázadokon átívelve ma is érvényesek és igazak az Isten országát és igazságát kereső ember számára. A beszélgetést kezdeményező Nikodémus egy jeruzsálemi farizeus főember volt, a 71 tagú tanács tagja, kinek személyét János evangélista meglehetősen részletességgel örökíti meg több helyütt is evangéliumában és akit a hagyomány is a kora keresztény közösség oszlopos tagjaként tart számon. Nikodémus egy tapasztalt, sokat látott ember volt, akit azonban az évek nem tettek közönyössé és fásulttá. Nem mások véleménye alapján foglal állást Jézussal kapcsolatban, hanem saját maga akar meggyőződni arról, hogy tulajdonképpen ki is ez a názáreti ács fia, aki oly sokakra tudott hatással lenni. Előrehaladott életkora ellenére hordoz egy nyitottságot, egy a dolgok mélyére hatolni kívánó őszinte érdeklődést. Ezt ugyan nem vállalja fel nyíltan, de az éj leple alatt felkeresi Jézust, hogy személyes benyomást szerezzen Róla és ne mások szóbeszéde alapján fogalmazza meg véleményét.

Igénk első tanulsága lehet, hogy ez a magatartás nem csupán figyelemre méltó, de ma is követendő példa arra, hogy saját életünk vezetése és döntéseink alapja ne az legyen, hogy mások mit mondanak, hogy a korszellem éppen milyen szeleket és trendeket reklámoz vagy zúdít felénk és reánk. Az Örökkévaló felruházott bennünket az életünkre vonatkozó egyéni felelősség szabadságával, mely alapján nem mutogathatunk másra vagy másokra. Ha döntéseink nem ebben a tudatosan megélt egyéni belső felelősségben születnek, akkor lemondunk arról a teremtettségbeli adottságunkról, melyről a Szentírás bizonyosságot tesz és azt mondja, hogy mi emberek az istenképűség méltóságát és annak felelősségét hordozzuk. Másrészt a történelem megannyiszor bizonyította már, - elég csak a XX. század európai történelmére gondolnunk -, hogy attól nem lesz igaz és értékes valami, hogy tömegek harsogják és éltetik. Igen, a történelem megannyiszor bizonyította, hogy a keveseknél volt a tisztánlátás kegyelme. Nikodémus társadalmi helyzete és talán habitusa nem engedte ugyan, hogy az igazságra szomjazó lelkülete nyilvánosan és nyíltan vállalja annak megismerése iránti merészséget, de mégis megőrzi az egyéni véleményformálás szabadságának belső igényét, felelősségét és méltóságát.

Nikodémus a beszélgetést nagyon udvariasan indítva szólítja meg Jézust, kifejezve iránta való tiszteletét azzal, hogy mesternek nevezi. Ezt követően konkrét kérdés felvetése nélkül azonnal át is adja a szót, melyre egy teljesen meglepő válaszreakciót kap. Jézus mindennemű kedélyeskedő gesztus nélkül, udvariaskodó csevegés nélkül a lényegre tér és mintegy minden emberre kiterjedő általános igazságként azt mondja, hogy „ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát”. Vagyis a lelki újjászületés kikerülhetetlen, mert enélkül az ember még csak látó távolságba sem kerülhet az Isten országához. Jézus ugyanakkor ezt a mondatot és annak kötelezőségét egészen személyessé teszi Nikodémus számára. Annak a Nikodémusnak, aki saját társadalmi helyzetében egy megbecsült, tiszteletet kiváltó és arra méltó farizeus volt. Nem a képmutatók közé tartozó farizeus, hanem azok közül való, akik őszinte komolysággal veszik vallásukat, nem emberek tetszését és elismerését várva, hanem az Isten országát keresve. Éppen ebben van ennek az Igének egyik komoly figyelmeztetése! Mert aki azt gondolja, hogy Nikodémushoz hasonlóan ő is amolyan jóember, kedves ember, tehát emberi erényei, morális és erkölcsi tartása, értékes tevékenysége és társadalmi szerepe vagy családi múltja miatt egyenes az útja az Isten országába, az Jézus szavai értelmében nagy tévedésben van önmaga és önmaga jövője felől. Mert Jézus szavai szerint, ha valaki nem születik Lélektől és lélekben újjá, az nem mehet be az Isten országába, akármilyen jóra való is az emberi érték és mérték szerint. Jézus sokszor beszél az Isten országáról és annak igazságáról, sőt azt is mondhatjuk, hogy szolgálatának egyik központi tartalma ennek bemutatása. Isten országa nem földrajzi határok között, hanem az emberi szívekben valósul meg és ölt testet. Nem igazodik ember alkotta intézményi keretekhez, hanem Jézus szavai szerint ott van jelen, ahol lélekben és igazságban imádják az Atyát, mert az Atya is ilyen imádókat keres. (János ev. 4,23)

Amikor Igénk a lelki újjászületés szükségességét és kikerülhetetlenségét megfogalmazza, akkor egyben azt az örömhírt is üzeni, hogy ennek megvalósulása nem lehetetlen az életünkben. Nikodémust váratlanul éri az a tárgyilagosság melyet Jézus megfogalmaz és értetlenkedve kérdezi, hogy hogyan lehetséges újjászületni. Szavaiban van némi cinizmussal kevert ironia, hiszen olyat kérdez, ami mindenki számára egyértelmű, hiszen magától értődő, hogy nem lehet visszaforgatni az időt és nem válhat újszülötté az idős ember. „Hogyan születhetik az ember, amikor vén? Bemehet anyja méhébe, és megszülethet ismét?” - kérdezi Nikodémus. Jézus azonban nem engedi a szavait hígítani és megismétli, hogy a lelki újjászületés, vagyis a felülről való születés kikerülhetetlen. Ez nem az ember önmegváltoztató erőfeszítésének az eredménye. Nem valami saját erejéből magára vett magatartásminta, hanem a felülről és belülről fakadó átalakulás következménye. Isten ezt az újjászületést, belső átalakulást, irányba fordulást senkire nem erőszakolja rá. Amikor csöndesen és váratlanul átölel az Isten valakit, - ahogy a költő óriás Ady fogalmazza az Úr érkezése című sokat idézett versben, akkor ez az átölelés soha nem az akarattunk ellenére történik. Ez az átrendező, átalakító ölelés megöli a régit, az őembert, hogy megszülethessen bennünk a Lélek szerinti új. Amint a Szentírás mondja vessétek le a régi élet szerint való őembert (Ef.4,22), mert „ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába” - mondja Igénkben Jézus. A víz természetesen a keresztségre, a Lélek pedig a Szentlélekre mutat. A keresztségben - ahogy Luther fogalmaz -, az őember megfullad és eltemetetik a hullámsírba, hogy a Lélek által megújultan, megváltoztatottan, megtérítve születhessen újjá. Mindez nagy titok, melyet Jézus a szélhez hasonlít, melyet nem látunk, de a hatását érezzük, látjuk és használjuk, hiszen a szél energiát termel a hatalmas szélkerekek által, vitorlást lendít vagy éppen malmot hajt. Nem tudjuk, hogyan, honnan éled és hova tart, de hatását érezzük. Így van a megújult és újjászületett ember is, melyet nem emberi módszer, hanem a teremtető és újjáteremtő Isten vihet végbe rajtunk. A kérdés, hogy akarjuk-e, kérjük-e és elfogadjuk-e Istennek ezt a megigazító újjáteremtő kegyelmét. Ő azt akarja, hogy minden ember üdvözljön! Minden ember! A történelem egyik legmeghatározóbb beszélgetése egykor Jézus és Nikodémus között hangzott el, de adj a Mindenható, hogy ma, - Szentháromság ünnepén -, minket tudjon megszólítani - Amen -

(Dr. Pöcze István, 2021)

MEDGIVANDE

till avgiftshjälp

till Ungerska Protestantiska Samfundet i Sverige

(Egyházi járulékról szóló BELEEGYEZÉS a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség javára)

Härmed ger jag mitt medgivande till avgiftshjälp till Ungerska Protestantiska Samfundet i Sverige att genom Skatteverket från och med nästa år och tillsvidare dra av 1 % kyrkoavgift beräknad på min kommunalt beskattningsbara förvärvsinkomst.

(Ezennel beleegyezésemet adom a Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösségnek, hogy a kommunális adóköteles jövedelemre számított 1% -os egyházi járulékot a jövő évtől kezdődően és a továbbiakban az Adóhivatal útján vonja le.)

Namn:

(Név)

Personnummer:

(Személyi szám)

Adress:

(Cím)

Gata (Utca) / nr (Házszám)

Postadress:

(Postai cím)

Postnr (Irányítószám)

Ort (Város)

Datum (Dátum)

Underskrift (Aláírás)

Skicka medgivandet till (A beleegyezést az alábbi címre kell elküldeni):

Ungerska Protestantiska Samfundets Pastorsexpedition, 523 98 HÖKERUM, Tångagärde 136

För att gälla kommande inkomstår måste medgivandet vara insänt **senast 31-e oktober året innan.**

(Ahhoz, hogy a következő évtől érvényes legyen, a beleegyezést **legkésőbb folyó év október 31-ig** kell beküldeni.)

Medgivandet är giltigt till det återkallas. Blankett för återkallelse begärs från och sändes in till Pastorsexpeditionen:

A beleegyezés visszavonásig érvényes. Visszavonási nyomtatványt a Lelkészi Hivataltól lehet kérni és oda visszaküldeni:

Ungerska Protestantiska Samfundets Pastorsexpedition, 523 98 HÖKERUM, Tångagärde 136.

Information om statligt stöd i form av avgiftshjälp från Skatteverket, 1% avgift till trossamfund

Kyrkolagen föreskriver skyldighet för medlemmar i Svenska Kyrkan att betala församlingsavgift. Avgiften dras tillsammans med kommunalskatten av utbetalaren av lön, pension eller annan ersättning.

Den som är medlem i ett annat trossamfund kan betala församlingsavgift till detta trossamfund, vilka bestämmer avgiftens storlek och inbetalningssätt. Skatteverket kan hjälpa till med att ta in avgift. Denna kallas för avgiftshjälp.

Rätten till avgiftshjälp ansöks hos regeringen och fattas av regeringen. Hjälpen får endast lämnas till ett registrerat trossamfund som är stabilt, har egen livskraft och bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället villar på. Fr.o.m. år 2000 upphörde ungerska prästens anställning hos Svenska Kyrkan och i denna rådlösa situationen beslutade den dåvarande ungerska riksskyrkorådet att kyrkoavgiftens storlek och inbetalningssätt blir helt och hållet frivilligt. I denna femton års period bevisades att det var fel att basera samfundets ekonomi på en inte förutseddbar inkomst.

Ungerska Protestantiska Samfundet har ett datoriserat medlemsregister som omfattar ca. 5500 medlemmar, men bara en mindre del av dessa betalar kyrkoavgift direkt till samfundet. Det är många som fortfarande betalar avgiften till Svenska Kyrkan, eller till ett annat trossamfund, men flertalet betalar samtidigt avgift även till Ungerska Protestantiska Samfundet. Men det är många som inte betalar någon kyrkoavgift alls.

Lagen i Sverige säger också att man inte behöver vara medlem i något trossamfund utan man kan stå utanför.

Den som har bestämt sig för medlemskap i vårt samfund och vill delta i vår gemenskap samt använda tjänsterna har också skyldighet att även ekonomiskt bidra till samfundets verksamhet.

Enligt § 10 i våra stadgar kan alla boende i Sverige vara medlem i vårt samfund om ”vederbörande efter sina förutsättningar deltar i samfundets aktiviteter och bidrar ekonomiskt till samfundets försörjning samt att den lämnar ett skriftligt medgivande om detta med namnunderskrift”.

På grund av ovanstående har vi i likhet med andra trossamfund ansökt om stöd i form av avgiftshjälp. Regeringens beslut 2012-06-14: Regeringen bifaller ansökan.

När börjar avdraget av avgift till trossamfundet att göras?

”Medgivande till avgiftshjälp” skall sändas in till pastorexpeditionen som lämnar vidare till rikskassören senast den 31 oktober. Rikskassören meddelar till Skatteverket en datoriserad förteckning över de medlemmar som har lämnat medgivande till avgiftshjälp. Skatteverket höjer sedan uppgiften om vilket skatteavdrag medlemmens arbetsgivaren skall göra kommande år med 1%.

Hur påverkas medlemmarna?

För den enskilde medlemmen fungerar avgiftshjälpen på så sätt att storleken på det skatteavdrag som arbetsgivaren gör varje månad ökas med avgiften till trossamfundet. Detta registreras automatiskt hos Skatteverket i och med att trossamfundet skickar in sin datoriserad förteckning innan det aktuella inkomståret när avgiftshjälpen skall träda i kraft. Arbetsgivaren hämtar sedan uppgift om rätt skattetablell från Skatteverket där avgiften till trossamfundet är inräknad. Viktigt! Det är förhållandena den 1 november året innan det aktuella inkomståret som avgör om avgift till trossamfund skall betalas. Även om ett medgivande återkallas under året är personen fortfarande avgiftsskyldig för hela året.

Avgiften beräknas på den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomsten (inkomsten minskad med avdrag t.ex. avdrag för resor till och från arbetet, pensionsparavdrag, grundavdrag).

När upphör avgiften till trossamfundet att dras?

Ett lämnat medgivande om avgiftshjälp är giltigt till dess att återkallelse görs. Om man bestämmer sig för att återkalla detta ska en blanket för återkallelse begäras från pastorexpeditionen som ska skrivas under med namn och personnummer. Återkallelsen bör ske skriftligt och skickas vidare till rikskassören. Återkallelsen gäller från och med nästa års ingång om återkallelsen görs senast den 1 november året före det kalenderår som avses. Återkallelsen påverkar inte själva medlemskapet.

Avgiftshjälpen avslutas också när någon har bestämt sig för att träda ut ur samfundet, och får en skriftlig bekräftelse för detta.

Den som har återkallat sitt medgivande till avgiftshjälp eller träder ut ur samfundet före den 1 november kommer inte att betala kyrkoavgift fr o m det följande kalenderåret.

Tájékoztató az 1%-os egyházi járulék bevételezéséhez nyújtott állami segítségről

A törvény előírja a Svéd Egyház tagjainak kötelezettségét, hogy gyülekezeti járulékot fizessenek. A járulékot a kommunális adóval együtt a fizetést, nyugdíjat vagy más jövedelmet folyósító intézmény vonja le.

Más egyházak tagjai járulékat az illető (más) egyházhoz fizetik, mely maga alapítja meg a járulék mértékét és a befizetés módját. Az Adóhivatal segítséget nyújthat a járulék bevételezéséhez. Ezt nevezik járulékbefizetési segélynek.

A járulékbefizetési segélyre jogosultságról a kormány dönt. Ezt a jogosultságot csak olyan bejegyzett egyházi közösség kaphatja, mely stabil, saját életerővel bír, és hozzájárul a társadalom pillérét jelentő alapvető értékek fenntartásához és erősítéséhez. 2000-től a Svéd Egyház nem alkalmaz magyar lelkészt. Tanácsalanságában az akkori egyházvezetés úgy döntött, hogy az egyházi járulék mértékét és befizetési módját teljes egészében önkéntességi alapon helyezi. Tizenöt évnyi időszak tapasztalata bebizonyította, hogy téves volt az egyház anyagi gazdálkodását egy megjövendölhetetlen bevételre alapozni.

A Magyar Protestáns Egyházi Közösség számítógépes tagjegyzéke mintegy 5500 tagot tart nyilván, de ezeknek csak egy kisebb része fizet közvetlenül a mi egyházunknak járulékot. Sokan vannak, akik járulékat továbbra is a Svéd Egyházhoz vagy más egyházhoz/felekezethez fizetik, némelyek egyúttal a Magyar Protestáns Közösséget is támogatván. De sokan vannak, akik sehová, semmiféle egyházi járulékot nem fizetnek.

Svédországban a törvény kimondja azt is, hogy nem szükséges valamely egyházhoz tartozni, hanem lehet kívülállónak is maradni.

Aki viszont elszánta magát hogy egyháztagnak legyen és részt kíván venni közösségünkben s annak szolgáltatásaival is élni kíván, annak kötelessége az egyház tevékenységéhez anyagilag is hozzájárulni.

Alapszabályzatunk szerint: 10.§. Az Egyházi Közösség tagja lehet minden svéd-országi lakos, „ha lehetőségei szerint részt vállal az Egyházi Közösség tevékenységében; ha rendszeres anyagi hozzájárulás formájában részt vállal a közös teherviselésből; ha mindezt nyilatkozat aláírásával is kifejezi.”

A fentiek alapján, más egyházakhoz hasonlóan mi is kérvényeztük ezt az állami segítséget, melyet a 2012-06-14-i kormányhatározat értelmében jóváhagyták.

Mikor kezdődik az egyházfenntartási járulék levonása?

Az „Egyházi járulékról szóló beleegyezést” legkésőbb október 31-ig a lelkészi hivatalhoz kell beküldeni, mely azt a főpénztárhoz továbbítja. A főpénztáros számítógépes jegyzéket küld az Adóhivatalnak azon tagokról, akik a járulék ily módon történő bevételezésébe beleegyeztek. Ezután az Adóhivatal 1%-kal megemelt mértékű adólevonásra utasítja a munkaadót a következő évben.

Miként befolyásolja ez a tagokat?

Az egyéni tag számára ez úgy működik, hogy a munkaadó által havonta levonandó adórész nagysága megemelődik az egyházi járulék mértékével. Azzal együtt, hogy az egyház beküldi a következő adóévre vonatkozó „beleegyezők listáját”, az Adóhivatalnál ezt automatikusan bejegyzik. A munkaadó megszerzi az Adóhivaltól az illető munkavállalóra alkalmazandó helyes adó táblázatot, amelyben már benne foglaltatik az egyházi járulék is. Fontos tudni: Azt, hogy egy adott évben sor kerül-e egyházi járulék fizetésére, azt az előző év november 1-én fennállt állapot dönti el. Ha ezt követően, év közben vonná is vissza valaki beleegyezését, az a következő évben még adóköteles marad.

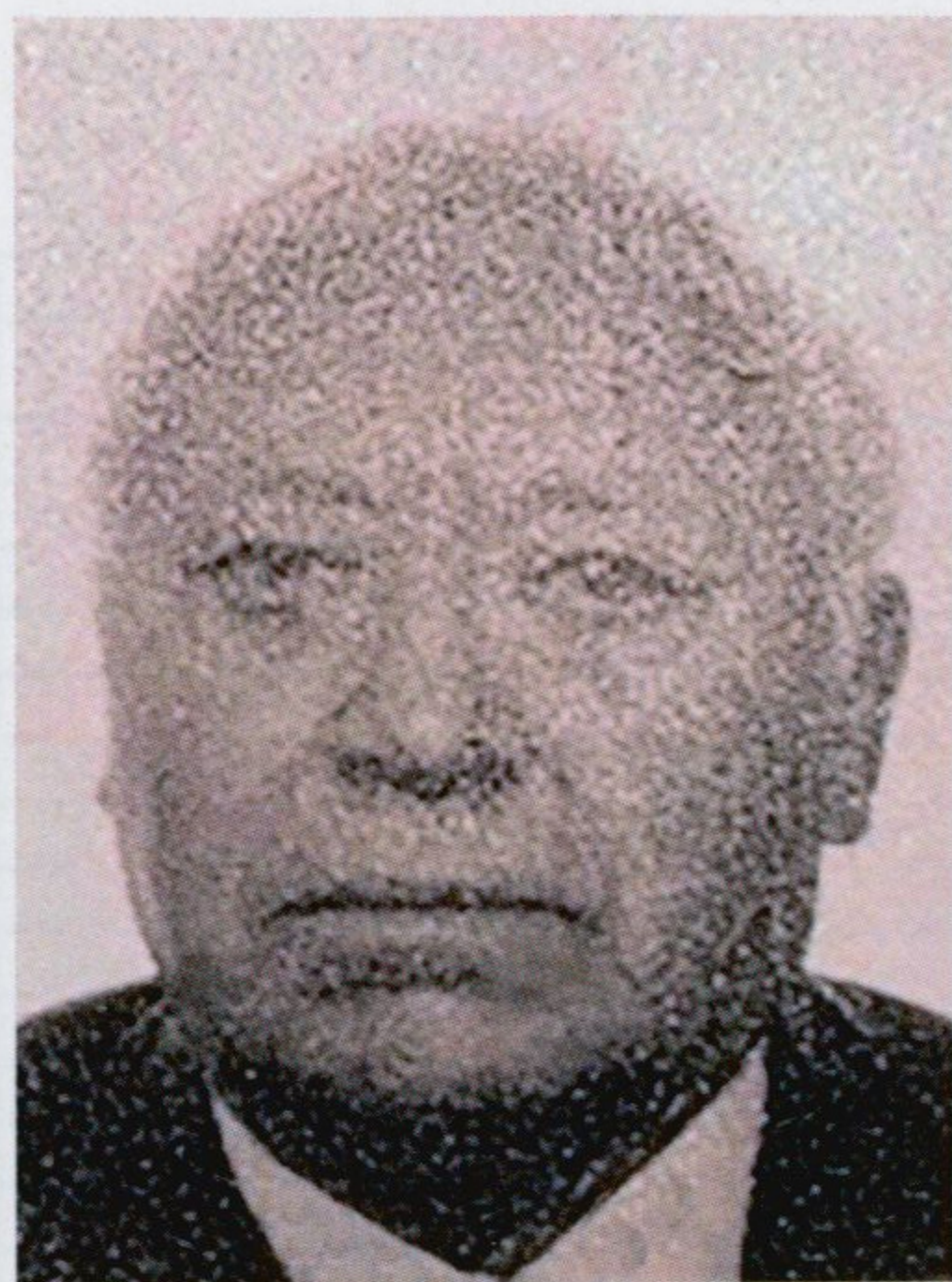
A járulék a megadózendő keresetből kalkulált kommunális bevételi adóra számítódik (a kereset, csökkentve a levonásokkal, pl. levonás a munkahelyre oda-vissza tett utazásokra, nyugdíjtakarék utáni levonás, alapvető levonás stb).

Mikor szűnik meg az egyházi járulék?

Egy leadott beleegyezés addig érvényes, amíg visszavonásra nem kerül. Ha valaki a visszavonás mellett dönt, erre vonatkozó nyomtatványt kell kérnie a Lelkeszi Hivaltól, amit névvel és személyi számával kitölt és aláír. A visszavonásnak írásban kell történnie, melyről a főpénztáros értesítést kap. A visszavonás a következő év elejétől lép érvénybe, ha a visszavonás legkésőbb a vonatkozó naptári év előtti november 1-ig megtörtént. A visszavonás maga nem érinti az egyháztagságot.

A járulék ily módon történő bevételezése akkor is megszűnik, amikor valaki kilép magából az egyházból és erről írásbeli megerősítést kap.

Az, aki egy adott év november 1-e előtt visszavonta beleegyezését, hogy egyházi járulékát így bevételezzék, vagy kilépett az egyházból, a következő naptári évtől nem fizet egyházi járulékot.

Moldován Albert
1929–2021

Moldován Albert Erdélyben, a Nyárádgálfalva községhez tartozó Nyárádszentlászlón született 1929. augusztus 24-én. Szülei, Moldován Péter és Gizella, földműveléssel foglalkoztak. Elemi iskoláit a szülőfalujában végezte, majd a Marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnáziumban és a Gépipari Szakközépiskolában tanult tovább. 1955-ben a Marosvásárhelyi Elektro-Mures állami ipari vállalat alkalmazottja lett, ahol több mint három évtizeden át dolgozott. 1957. március 2-án házasodott, a Szentháromsági születésű Fazekas Ilonát vette feleségül, akivel 50 boldog évet élhetett. Házasságukat az Örökkévaló egy leánygyermekkel, Hajnallal áldotta meg. Albert 1988-ban Svédországba kért és kapott letelepedési engedélyt családgyejesítés címén. Itt néhány évig a Samhall vállalat alkalmazottjaként dolgozott Malmöben, ahonnan 1994-ben ment nyugdíjba. Amíg felesége egészségi állapota lehetővé tette, rendszeresen eljártak a malmöi magyar protestáns gyülekezet istentiszteleteire. Kedves időtöltése a nyaraló körüli kertje volt, ahol szeretett feleségével együtt örömmel ápolt és gondozta növényeit és virágait. Örült a családjának és az unokájának. Felesége elhunyt után visszavonultan élt, míg 2021. március 2-án rövid szenvedés után csendesen elszólított e földi világból. A Jób 19: 25-ben olvasható kegyelmi ige mindannyiunkhoz szól: „Tudom, az én megváltóm él, és utoljára az én porom fölött is megáll.” Áldott legyen érte az Úr neve!

Harmathy (Nagy) Anna
1930–2021

Nagy Anna, Nagy György és neje Lujza elsőszülött gyermekeként 1930. június 11-én született Medgyesen. Húga Mária két évre rá 1932-ben született. Kemény, nehéz munkával – fakeskedéssel – foglalkozó Édesapja korán beoltotta leányaiba a munka becsületét és szeretetét. 1940-ben tízéves gyermekként Kolozsvárra került, átélve a háború viszontagságait. 1950-ben férjhez ment Harmathy Károlyhoz, boldog házasságukat Isten két leánygyermekkel áldotta meg: Éva 1952-ben, Ildikó 1954-ben született. Anna a vendéglátóiparban dolgozott, ahol megbecsülték munkáját. 1985-ben súlyos vesztesség érte, mely beárnyékolta egész életét: tragikus körülmények következtében elvesztette szeretett férjét, Károlyt. Özvegyasszonyként küzdött tovább a mindennapok gondjaival. 1986-ban Ildikó leányától és családjától kellett szomorú szívvel elválnia, mert ők Kanadában telepedtek le. 1989-ben leányának Évának ikrei születtek: Hunor és Őrs. 1990-ben veje István Svédországba került, majd közel két év elteltével Éva leányával és unokáival együtt ő is követhette szeretteit. A család Sölvesborgban telepedett le, ahol közös háztartásban éltek. Segítette unokáit magyar identitásuk megőrzésében, versek és énekek tanulásában. Boldog volt, hogy nyaranta találkozhatott Kanadában élő leányával Ildikóval, Ilka unokájával és Ella dédunokájával. Második dédunokáját, Felix-et a vilájárvány miatt már nem láthatta. Optimizmusa változatlan maradt.

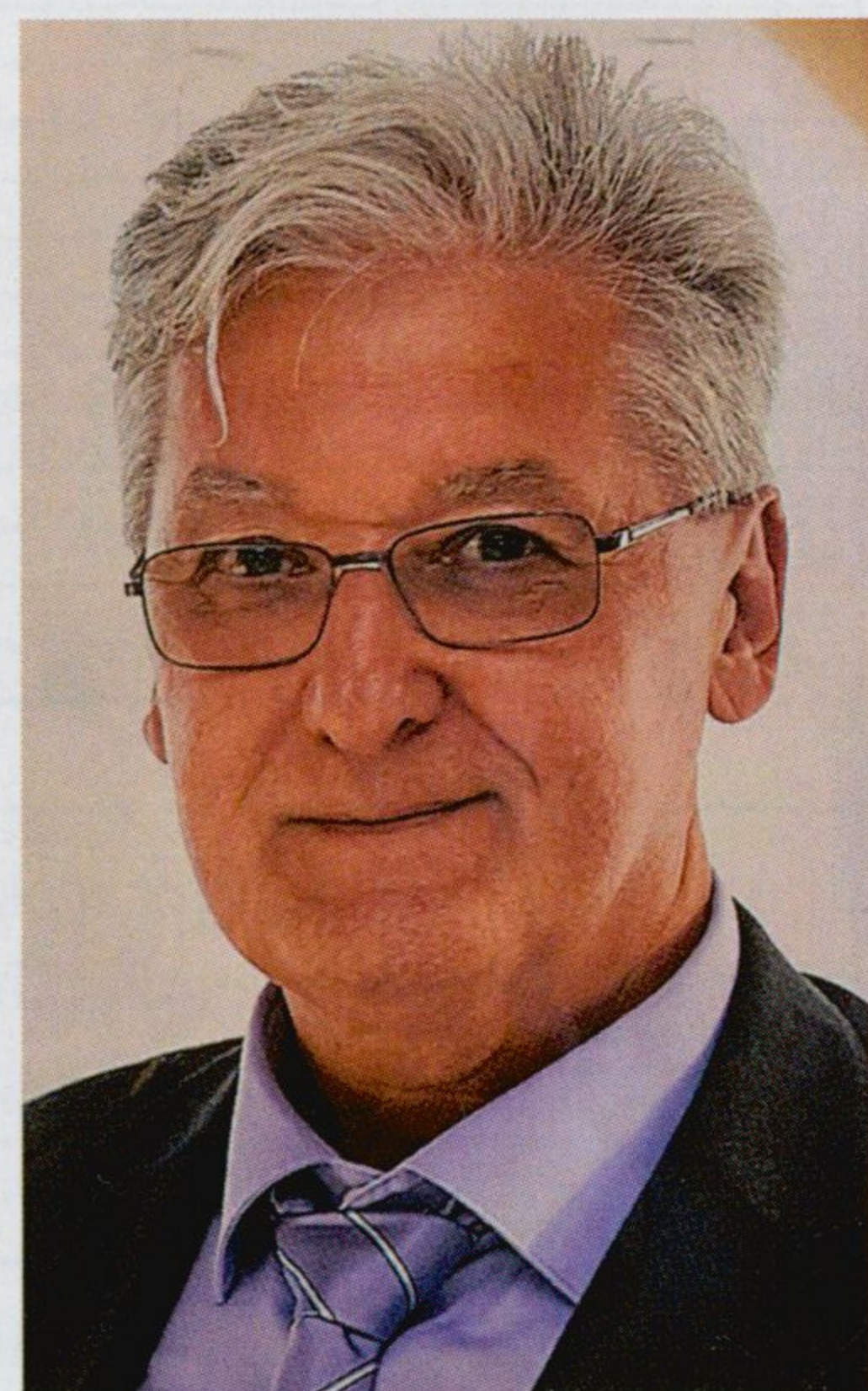
Miután az unokák felnőttek, ő a mindennapi teendők mellett kertészkedéssel is foglalkozott. Családja iránt önzetlen szeretetet és gondoskodást sugárzott. Ameddig ereje engedte, templomba is járt, de az utolsó időben gyengélkedni kezdett, végül kórházba került. Elfáradt teste nem bírta már a küzdelmet, és 2021. április 20-án eltávozott az élők sorából. Isten adjon neki örök nyugodalmat.

Szász (Pintér) Ilona
1934–2021

Szász Ilona, született Pintér Ilona, 1934 június 10.-én látta meg a napvilágot Sopronban. Édesapja Pintér György, bútorasztalos és faszobrász. Édesanyja 36 éves korában elhunyt, így Ilona nagyon fiatalon 13 éves korában megtanulta és megtapasztalta a mindennapok nehéz és küzdelmes valóságát. Gyerekként nevelte testvéreit Gyurit, Károlyt és Valit. Korán megtanulta, hogy milyen nehéz az élet. Ezért az általános iskola után befejezte tanulmányait. 22 évesen érkezett Svédországba a Mölle-i bevándorló központba ugyanazon a buszon, amelyen leendő férje is érkezett. Helsingborgba kerülve Ilona a gumigyárban helyezkedett el. Sok találkozás után 1958 augusztus 16-án lett felesége Szász Zsoltnak, kivel közel 63 éven keresztül szeretetben osztottak örömeiket és terhekben egyaránt. Házasságuk két gyermekkel áldott meg: Zoltánnal majd Vickyvel, kinek születése után otthon maradt gyereknevelésen egy hosszabb ideig.

Amikor már idősebbek lettek a gyerekek, úgy döntött, hogy újra dolgozni kezd, ezúttal egy óvodában, ahol nyugdíjba vonulásáig maradt. Sok élményben volt része, amikor férjével és gyermekeivel többször is visszatért szülőhazájába, majd később, Amerikába. Férjével együtt oszlopos tagjai voltak a helsingborgi protestáns gyülekezetnek az 1960-as évektől napjainkig. A presbitérium aktív tagjaként Ilona gondoskodott az istentiszteletek utáni kávézásról és a szeretetszolgálati tisztséget is betöltötte 2016-ban bekövetkezett egészségügyi állapotváltozásáig, mely az azt követő években rányomta a bélyegét az életére. 2021 június 10-én szerető szíve megszűnt dobogni és elszóltatott e földi világból. Isten velünk, viszontlátásra!

Bárá József
1955–2021

Bárá József 1955-ben született Székelykeresztőn. Édesapja idősebb Bárá József homoródszentpáli, majd székelykeresztúri unitárius lelkész volt, aki később a Székelykeresztúri-Székelyudvarhelyi Egyházkör tiszteletbeli esperese lett. Édesanyja Bárá Gabriella énekevezér-kántorként szolgált lelkész-férje mellett. Ifjabbik Bárá József gyermek- és ifjúkorát, személyiségének fejlődését és alakulását alapvetően formálta a papi családi háttér intellektuális és lelki karaktere. A Székely-

ISTENTISZTELETI NAPTÁR A 2021. ESZTENDŐRE

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1		ISTENTISZTELETEK 2021-BEN											
2													
3		Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Aug	Szeptember	Október	November	December
4													
5	VÄXJÖ	16	13	6	10	15	5			11	16	6	4
6													
7	SÖLVESBORG	16	13	6	10	15	5			11	16	6	4
8													
9	LJUNGBY	17	14	7	11	16	6			12	17	7	5
10													
11	JÖNKÖPING	17	14	7	11	16	6			12	17	7	5
12													
13													
14	BORÅS	22	19	12	16	21	11			17	22	12	10
15													
16	HELSINGBORG	23	20	13	17	22	12			18	23	13	11
17													
18	MALMÖ	23	20	13	17	22	12			18	23	13	11
19													
20	HALMSTAD	24	21	14	18	23	13			19	24	14	12
21													
22	GÖTEBORG	24	21	14	18	23	13			19	24	14	12
23													
24													
25	VÄSTERÅS	30	27	27	24	29	19			25	30	20	18
26													
27	ESKILSTUNA	30	27	27	24	29	19			25	30	20	18
28													
29	STOCKHOLM	31	28	28	25	30	20			26	31	21	19
30													
31	UPPSALA	31	28	28	25	30	20			26	31	21	19
32													
33	TÄNGAGÄRDE - ET Küldöttgyűlés			19-20-21									
34	TÄNGAGÄRDE - Gyülekezeti Napok					25-26-27							
35	STRÄNGNÄS - Magyar márt. Emlékist.											27	
36	TALLINN		6			8					9		
37	HELSINKI		7			9					10		
38	Presbiteri Konferencia												
39	Protestáns Szöv. Konf. - Visegrád									2 - 5			
40	Lelkigondozó Szolgálat Konf.												

A járványügyi helyzet alakulásának függvényében igyekszünk egész egyházi tevékenységünket készenléti állapotban tartani. Kérjük híveinket, hogy minden hagyományos és korszerű eszköz által segítsenek naprakész kapcsolatban maradnunk, hogy rugalmasan tudjunk minden lehetőségre megfelelő módon reagálni.

TEMPLOMOK / HELYEK ahol istentiszteleteinket tartjuk

BORÅS	Hässelholmskyrkan	Vågländsgatan 3
ESKILSTUNA	Tomaskyrkan	Stenbygatan 4
GÖTEBORG	S:t Jakobs kyrkan	Parkvägen 4
HALMSTAD	Andersbergskyrkan	Grönevångstorg
HELSINGBORG	RÅÅ EFS-kyrkan	Missionsgatan 8
HELSINKI	Alppila-kirik	Kotkankatu 2
JÖNKÖPING	S:t Franciscus katolska kyrkan	Torpaplan
LJUNGBY	S:t Stephans katolska kyrkan	Bolmstadsvägen 21
MALMÖ	Stadionkyrkan	Stensjögatan 1
SÖLVESBORG	S:t Nicolai kyrkan	Köpmansgatan 1
STOCKHOLM	Franska Reformerta kyrkan	Humlegårdsgatan 13
STOCKHOLM	BROMMA Ungerska Huset	Lövåsvägen 12
TALLINN	Toomkirik	Kiriku plats 1
TAMPERE	Kaleva-kirik	Liisanpuisto 1
TÄNGAGÄRDE	Gyülekezeti Otthon	40-es útról Äspered felé
UPPSALA	Eriksbergskyrkan	Eriksbergsgatan 3
VÄSTERÅS	SKULTUNA Pingstkk	Västeråsvägen 11
VÄXJÖ	Johanneskyrkan	Paradvägen 4
VÄXJÖ	Mariakyrkan	Kungsvägen 117

SMAPEK

Swish. Betala enklare.

Egyházunk befizetésekhez használatos
SWISH-száma és ahhoz csatolt QR kódja.
SWISH-számunk: 123 648 7490

keresztúri Gimnáziumban érettségizett, majd Székelyudvarhelyen egészségügyi-technikusi oklevelet szerzett. 1977-ben ismerkedett meg Báró Enikővel, kivel két év múlva, 1979 április 7-én összekötötték életüket. József az egészségügyben dolgozott egészen 1986-ig, Hargita megyében. 1984-ben Enikő és fia Ferenc menekültként Svédországba kerültek, ahova József majd csak két év múlva tudta követni szeretett családját. Ez a két év igen nehéz év volt, de 1986-ban igazán elkezdődhetett a család új élete, immár együtt Svédországban.

1990 után József és Enikő rendszeresen hazautaztak Erdélybe, hogy meglátogassák a szülőket és a rokonságot. Svédországban József számítástechnikával foglalkozott egészen nyugdíjazásáig. Közkedvelt ember volt, aki becsületesen és lelkiismeretesen végezte a munkáját a Págen pékségben, ahol sok kedves munkatársa volt. Nyugdíjasként egy egészségcentrikus életvitelre szánta magát, napi 10-12 km gyors sétát végzett. A halál is így érte utól, elment a napi 10 kilométeres sétájára és 3 kilométer után a szíve minden előzmény nélkül megállt, és élete lángja kialudt.

BÚCSÚ KOLLARIK ANN-MARITÓL

Ti újra együtt az örökkévalóságban, mi meg még kevesebben és még árvábban. Hirtelen halálot mindannyiunkat megdöbbenett hisz tudjuk, hogy készültél egy kedves ismerős meghívásának eleget tenni, az ajándék virág is meg volt véve, most már az is elhervadt akár a mi több évtizedes földi barátságunk. Te eskiltunai svéd lány, szerelemből mentél férjhez egy frissen bevándorló, jóképű magyar fiúhoz és kitartottál mellette több mint 60 évet. Magas intelligenciádnak köszönhetően hamar beilleszkedtél a magyar kultúrába és szeretett Gyurikád által az eskiltunai magyarok családjának aktív tagja lettél. Átvetted szokásainkat, megtanultad nyelvünket, énekelted dalainkat, hegedűn kísérted énekeinket, főzted magyar ételeinket és senki nem tudta olyan szépen hímezni a magyar címet mint Te. Jól érezted magad a mi közösségi, társadalmi és baráti körünkben. Számtalanszor voltatok Magyarországon, a rokonoknál vagy barátoknál és sokszor fogadtátok itt a Gyuri rokonait és a magyar közösség meghívottait. Nyugodt és bölcs természeted mindenkiben a békesség, a jóindulat és a megértés érzetét keltette. Te mindig és mindenkivel a békés viszonyt kerested, soha nem voltál rossz viszonyban vagy haragban senkivel, mindenkin segítettél akik rá voltak szorulva, jó keresztény hitben, amit a mi istentiszteleteinken vallottál és gyakoroltál. Szép énekhangod megmaradt fülünkben amint a zsoltárainkat énekelted szent meggyőződéssel, hogy Isten dicsőítése minden nyelven ugyanaz. Erős egyéniségeddel példát mutattál, hogy hogyan kell viselni a nehézségeket, amikor szeretett férjeden elhatalmasodott a betegsége. Akkor a te súlyos betegsége, fontossági sorrendben, hátrább szorult és minden erőddel azon voltál, hogy szeretett férjed sorsán enyhítsél. Mint tudjuk, a sors kegyetlenebb volt és a küzdelmedben egyedül maradtál. Te vállaltad ezt a nehéz sorsot is, csak a lelki és testi nehézségek együtt meghaladták az elviselhetőség határát, és a 78 évig dobogó anyai szív hirtelen megállt. Kedves személyiséged, emlékezetes tetteid és különösképpen szorgos kezeiddel kötött vagy hímzett munkáid mind-mind hozzájárulnak, hogy emlékedet örökké megőrizzük.

Nyugodj békében!

Fekete Jenő

KELLEMESEK ÉS EGÉSZSÉGBEN TÖLTÖTT NYARAT, MEGÉRDÉMELT PIHENÉST, RÉGEN VÁRT TALÁLKOZÁSOKAT, BOLDOG HETEKET ÉS HÓNAPOKAT, SOK-SOK JÓKEDVET, JÓ ERŐNLÉTBEN REMÉLT VISSZATÉRÉST, KÍVÁNUNK MINDEN KEDVES HÍVÜNKNEK, AZ ÚJ KÉVE OLVASÓINAK!

AZ ÚJ KÉVE
MEGJELENÉSÉT
TÁMOGATTA

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

új kéve

ISSN 1400-8998

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség lapja
Az Északon élő magyarok ökumenikus fóruma
(Ungerska Protestantiska Samfundets tidning
Ungrarnas ekumeniska forum i Norden)

Megjelenik évente 4 szám
(Utkommer 4 nummer per år)

Nr. 2 årgång XXIX. évfolyam 2. szám
Juni 2021 június

Felelős kiadó (Ansvarig utgivare)
a Protestáns Egyháztanács (Kyrkorådet)

Szerkesztő (Redaktör)
Molnár-Veress Pál
H-7720 PÉCSVÁRAD Szárterőti út 2
Mobil: +46-70-602 29 68

E-mail: molnarveress@gmail.com
Honlap (Websida): www.keve.se

Nyomda: Digitaltryck AB (Tryckeriet)
504 68 Borås, Grönbogatan 5 Tel: +46-33-122410

Példányszám (Upplaga)
900

Egyházfenn tartási járulékot fizető tagjainknak
a lapot ingyen küldjük.
Az Új Kéve iránt érdeklődő más olvasóinkat kérjük,
tájékoztatásért forduljanak a Lelkeszi Hivatalhoz:
523 98 HÖKERUM, Tångagärde 136
Mobil: +46-70-602 29 68

Az Egyházi Közösség pénztárosa (Riksskassör)
KOVÁCS ANDREA
260 50 BILLESOLM Ivarsgatan 6
Tel: 042-284 584 Mobil: +46-70-644 02 49
E-mail: ak@andreakredovisning.se

Egyházi Közösségünk Plusgiro számlaszáma:
Ungerska Protestantiska Samfundet

Plusgiro 602047-3

A Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség
Gyülekezeti Otthona
TÅNGAGÄRDE

az Egyházi Közösség által létrehozott
TÅNGAGÄRDE ALAPÍTVÁNY
(Stiftelsen Tångagärde Församlingssgård) kezelésében áll.

A Gyülekezeti Otthon címe:
523 98 HÖKERUM Tångagärde 136
Mobil: +46-73-248 00 11 (Bán Ferenc)

A TÅNGAGÄRDE ALAPÍTVÁNYT
az Egyháztanács által kinevezett
INTÉZŐBIZOTTSÁG vezeti.

A TÅNGAGÄRDE ALAPÍTVÁNY
INTÉZŐBIZOTTSÁGÁNAK
megbízott gondnoka
BÁN FERENC
416 56 GÖTEBORG Kärralundsgatan 54 A
Mobil: +46-73-248 00 11
E-mail: ferenc@earthling.net

A TÅNGAGÄRDE ALAPÍTVÁNY
pénztárosa

KOVÁCS ANDREA
260 50 BILLESOLM Ivarsgatan 6
Tel: 042-284 584 Mobil: +46-70-644 02 49
E-mail: ak@andreakredovisning.se

A Tångagärde Alapítvány Plusgiro számlaszáma:
Stiftelsen Tångagärde Församlingssgård

Plusgiro 25534-9

MÁS ÉSZAKI / BALTI ORSZÁGOKBAN
ELŐ MAGYAR GYÜLEKEZETEK
MEGBÍZOTT VEZETŐI
(A szolgálatot alkalmanként meghívott lelkész végzi)

ÉSZTORSZÁG – Tallinn
BÁN ISTVÁN
EE-75326 KARLA Ra vald, Harjumaa
Lodjapuu tee 10-1 Mobil: +372-50-696 42

FINNORSZÁG – Helsinki
NAGY GABOR
SF-10300 KARJAA Kauppiaankatu 32
Tel: +358-19231242 Mobil: +358-40-960 75 59

Szekelyh